

Motrišta.....

Ponukana Vašim "Motrištima" u HRVATSKOJ ISKRI br. 42 moram se obratiti komentarom i to ja, koja se ne bavim aktivno politikom, nego sasvim suprotno, medicinskom naukom i pomalo pjesništvom. Željela bih se osvrnuti na par nepobitnih momenata, gorućih problema naše domovine.

Da li je naša zajednica ovdje u Kanadi, ili ona u SAD ili Australiji, svjesna što se Hrvatskoj zapravo događa, i da se protiv nje vodi ružan, podmukli rat jedne druge vrste? Da li su ljudi poput mene koji su proveli neko vrijeme u Hrvatskoj ovog ljeta osjetili neki izvjesni pritisak, nervozu, nemir kod gotovo svakog čovjeka? Da li je našoj zajednici jasno da je od svega najvažnija dobrobit Hrvatske za koju su mnogi dali živote, a ne stranačka pripadnost ili bezvezne svade oko uopće nevažnih stvari?

I sad se pitam zašto se šuti? Gdje su naši nekada glasni političari, naši lobisti, gdje je bilo tko (pa makar ga i platili), da već jednom zauzme stav da pamento, lukavo i prefrigano na "fini" anglosaksonski način promiče hrvatske interese u Ottawi, da jednom toj dvoličnoj vladi u Ottawi ili onima u CNN-u ili CBC-u, netko odgovoran organizirano reagira na raznorazne odvratne laži i srpsku propagandu. Sjetimo se, za vrijeme agresije na Hrvatsku, postojala je odlična grupa ljudi koja je mnogo toga učinila za promidžbu naše Domovine! Zašto se ne organizira ponovo grupa spretnih, rječitih, pametnih ljudi (a ima ih!), pa da se malo podigne temperatura u Ottawi protiv onih nepravdi koje se čine u Haagu? Trebalo bi napraviti pritisak na vladu u Ottawi, ali i u svijetu, jer ti "mirotvorci" i "dušebrižnici" nama rade o glavi.

Nemojmo zaboraviti da oni prvo trebaju naše glasove, a drugo, da, iako Kanadu poštujemo, svjesni smo da smo sve u ovoj zemlji stekli svojim teškim radom, te da smo joj dali vrlo mnogo, a neki kao moji roditelji i pola života.

Zar mi nemamo pravo tražiti za našu Hrvatsku samo malo pravde i poštenja od onih koji nisu prstom maknuli da nam pomognu u trenucima agonije, kad smo zazivali u pomoć i nigdje ih nije bilo? Sjetimo se čudne pozicije svjetskih i kanadskih "mirotovraca" u Hrvatskoj i BiH, i ne trebamo ići ni dalje, sve nam je jasno.

Samo neka nas ostave već jednom na miru, da si sami gradimo zemlju kako mi hoćemo. Trebat će nam vremena ali bit će bolje i ljepše od američkog licemjerja ili prikrivenog rasizma ili moralne dekadencije Zapada.

Dragi moji, kod nas u Hrvatskoj vam rode sjede po stupovima i po seoskim kućama i ima ih svugdje, a pogotovo u Posavini!! Da, rode! Pa sad vi mislite kakve to veze ima s bilo čim? Ima! Rode znači život, znači da po poljima ima žaba, skakavaca, sitnih kukaca – što znači da su vode i zemlja čiste, nezagađene od pesticida i otrova. To je zemlja koja može proizvoditi nezagađenu hranu, koju Europa traži i za čim čezne! U Belgiji i Nizozemskoj rode ugibaju i uopće ih ne mogu ponovo naseliti, jer je sve industrijski obrađeno i pesticidima otrovano. Da li znadete da su u Njemačkoj najskuplje jabuke sa crvom unutra? A u našim vrtovima jabuka sa crvima ima koliko hoćete! A da ne spominjem naš Gorski Kotar ili našu prekrasnu nezagađenu obalu!

Trgnimo se iz apatije, ljudi!! Hrvatska ima sjajnu budućnost, samo ju treba uzeti u svoje ruke. Zar ne vidite da se potajno želi Hrvatsku utopiti, ukrasti pod krinkom nekog tobožnjeg Pakta o stabilnosti? Samo nek oni nas ne diraju. Pa valjda smo već svi svjesni da nas za nos debelo vuku već 10 godina! Ma kakva Europa!! Pogledajte ih u Bruxellesu, svu tu gospodu, lordove i napuhane moćnike kako nas prezirno gledaju! (a sutra ih dragi naš Gospodin Bog može jednim potezom kao muhe zbrisati s lica zemlje!!)

Ja osobno neću tu mačehu Europu! Ionako smo po položaju centralna Europa, htjeli to oni ili ne. Pa ja ne znam tko je uopće još tako naivan da misli da oni nas žele za svojim stolom pa ma kakve uvjete zadovoljili. Oni se prema nama ponašaju kao prema ljudima drugog reda, ali da nas na bilo što privole onda se obavezno upotrebljavaju fraze od kojih se meni osobno već smuči u želucu, kao na pr. "Hrvatska treba ući u Euroatlantske integracije, ako..." pa onda pljuska s jedne i s druge strane!!

Dakle, jesmo li mi ovce ili se nečega bojimo! Što šutimo, a svi sve dobro vidimo! Nek si oni nose svoju Europu, svoju dekadenciju i samodostatnost i uživaju u njoj. Neće predugo! Natalitet im je stalno u opadanju, a pustopašni kolonijalni apetiti im se sad osvećuju dolaskom tih naroda u njihove krajeve. Kad-tad će oni nas doći tražiti, jer će nas neminovno trebati! A dotle glavu gore, negujemo naše rode, čuvajmo naše prekrasno more, obračunajmo se sa korupcijom među nama i pljunimo na svakoga tko dirne u našu "Oluju, Bljesak, u naše svete junake što su život dali za Hrvatsku. I van, van sve uhode i raznorazna piskarala što otrovom truju naše svetinje! Jednom treba reci – "E, pa sad je dosta!!" Što bi trebalo da se opet zapali vatra pod Hrvatima?

Još jednom, gdje su naši političari i intelektualci u Kanadi? Što čekamo? Zar da i nas sude, jer volimo Hrvatsku?

Dr. Davorka Križaj - Kaplić

To je zemlja gdje smo rasli

Ovaj kamen, ovo more, što se ljube, što se bore, što se trude da se spoje, to je moje, to je Tvoje. Bor tu raste, mirta cvijeta, bijelo janje travom šeta, palme njišu svoje grane mir se širi na sve strane...

To je zemlja, gdje smo cvali, gdje smo rasli kao cvijeće, tu su zemlju nama krali, otimali veli, mali, ali mi je nismo dali, ali mi je nismo dali, nitko nam je uzet neće, neće, To je zemlja, gdje smo cvali, gdje smo rasli kao cvijeće, tu su zemlju nama krali, otimali veli, mali, ali mi je nismo dali, ali mi je nismo dali, nitko nam je uzet neće, nedamo je mi!

Ovo more, ovaj kamen, ovo sunce, ovaj plamen, sve to kao ljubav plamti, sve je ovo Tvoje pamtim.

To je zemlja gdje smo cvali, gdje smo rasli kao cvijeće, tu su zemlju nama krali, otimali veli, mali, ali mi je nismo dali, ali mi je nismo dali, nitko nam je uzet neće, neće, To je zemlja gdje smo cvali, gdje smo rasli kao cvijeće, tu su zemlju nama krali, otimali veli, mali, ali mi je nismo dali, ali mi je nismo dali, nitko nam je uzet neće, neće, Nedamo je mi! Nedamo je mi!

Pjeva: Ivo Pattiera

Cijena: \$1.00

No. 43 - 30. IX, 1999

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte u ovom broju :

- ☐ Otvara se hrvatsko veleposlanstvo u Ottawi! (str. 3)
- ☐ Božićno doba nije pravo vrijeme za izbore
- ☐ Peče li vas savjest zbog ubijenih vukovarskih ranjenika
- ☐ Izbori neće biti prije 19. prosinca
- ☐ Razgovor sa sestrama Brkic
- ☐ Nacionalni park Paklenica
- I drugo....

Za još jedan novi hrvatski dom!
Sretno vam bilo, mladenci,
Emily i Richard Ocvirk!

Hrvatska
ISKRA
 (Bivši "CIRKULAR" za
 Toronto i okolicu
 Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
 Canadian Croatian Journal)

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Maja Freundlich, Ing. Vlado Benkovic,
 Drago Geoheli, Ivica Puhalo, Dr. Darko
 Desaty, Jozo Mišetic, Ing. Slavko Butkovic,
 Vič. Josip Gjurani, Vlado Đuric, Ivan Hack,
 Dr. Davorka Križaj-Kapljic

Address • Adresa :
 1137 Centre Street
 Thornhill, Ontario
 L4J 3M6

Telephone • Telefon :
 (905) 738 - 0053

Fax :
 (905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
 \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
 made directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se
 učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates for 1999.

1/4 page - \$ 100.00 per issue
 + 20 gratis issues
 \$ 1,000.00 yearly
 \$ 500.00/six months
 1/3 page \$ 50.00 per issue
 + 15 gratis issues
 \$ 600.00 yearly
 \$ 300.00/six months
 1/8 page (business card)
 \$ 25.00 per issue
 + 10 gratis issues
 \$ 500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 43, 30. rujan, 1999

Sadržaj	
Pismo urednice.....2	O aferi s udžbenicima.....13
Društvene obavijesti.....3	Za razminiranje 2 milijarde \$.....13
Najnovije vijesti.....4	Vijesti iz turizma.....14-15
Vijesti na negleskom.....5	Razgovor sa sestrama Brkic.....16
Riječi vič. Gjurana.....6	Mojim očima (i srcem).....17
Intervju s M. Soptom.....7	Koračnica Jelačiću u čast.....18
Pismo Crvenom križu.....8	Bez popevke hrv. Sinatre Krapina je
Međunarodni Crveni križ ne	Nezamisliva.....19
posjećuje hrv. Zatočenike u SRJ...8	Tisucu amfora poput bisera.....19
Božićno vrijeme nije za izbore.....9	Nacionalni park Paklenica.....20
Sve o izborima.....9	Tajna dalmatinske "šalše".....21
M. Freundlich- Jugoistočne	Događaji zajednice.....22 - 24
osobne iskaznice.....10	Što je važno u životu, I. Puhalo.....24
Dubrovčani ne prihvaćaju granicu...10	Hrvatska na pragu 2000., I. Đuric.....25
Gospodarstvo.....11	Vaše zdravlje.....26
Nakon NATO-va čišćenja u Jadranu	Vaša pisma.....27
ostalo još 107 bomba.....12	Motrišta.....28
Papu dočekalo 4-5 tisuća Hrvata....12	
Telefon za anonimno dojavljivanje...13	

Urednica
piše:

Dragi prijatelji,

I ušli smo u jesen. Mi, u našoj zajednici dobro znamo da je započela jesen - više nema piknika, počele su večere po raznim dvoranama u Mississaugi i Torontu. Već se čuje tu i tamo kako se priprema velika novogodišnja proslava - očito je, stigla je jesen. Čujem da su u pripremi i razne martinske večeri, no o tome kad nas se obavijesti.

Pogledate li u sadržaj odmah ćete primijetiti kako nema sporta! Nažalost, više nema športa, jer koliko god da se trudimo, nekima od nas šport ne leži, i kako nikako ne možemo pronaći nekoga tko bi nam se redovno javljao o športu, odlučila sma da ovu rubriku, bar za sada, izostavimo, nažalost. Ipak, nadam se da će netko od vas shvatiti da trebamo predstaviti športski život zajednice i onima, koji nisu na športskim terenima, a zainteresirani su za rezultate, pa molim svakoga tko je zainteresiran za vođenje ove rubrike neka mi se javi odmah, tako da smo sigurni da ćemo u idućem broju imati sve o športskom životu Hrvata u Kanadi, kao i u Domovini.

Mi, jasno, nismo u stanju pratiti sve događaje u našoj zajednici - zbog termina izlazaka HRVATSKE ISKRE, pa koji puta kasnimo s vjestima o ovim ili onim događajima. Uzmite to u obzir kad niste u stanju pronaći nešto o nečemu što vas zanima. Osim toga - obavijestite HRVATSKU ISKRU o vašim planiranim događajima - mi ćemo Vas svakako posjetiti, sa zadovoljstvom! Osim toga, pošaljite nam i slike s vaših događaja - objavit ćemo ih!

Još jedna velika novost u našoj zajednici: otvara se hrvatsko veleposlanstvo u Ottawu 13. studenog ove godine (obavijest na str. 3). Kako je ovo izvanredno važan događaj - planirajte da ste u Ottawu na svečanoj večeri ili otvorenju. Karte za večeru su u prodaji, kako čujem, pa ih potražite u svojim društvima, župama, ili u hrvatskom Konzulatu. Velika je stvar otvoriti prvo hrvatsko veleposlanstvo - čestitke svima koji su učestvovali u ovoj akciji.

I na kraju, opet vam pripremamo mnogo materijala o životu ovdje, u Kanadi, kao i u Hrvatskoj. Nadam se da ćete naći ono što vas zanima, a svima vama, koji ste poslali priloge za ovaj broj - veliko hvala.

Valentina

VAŠA PISMA:

Ima dana kad čovjek smalaksa, kao da više ne vidi svrhu svom radu, jer nekako nema nekih većih rezultata. Takav dan sam i ja imala pred par dana, sve do dolaska poštaru s ovim pismom. Nakon što sam ga pročitala, morala sam nazvati gđu. Matildu - jer ona je i meni dala poklon s ovim pismom. Netko mi je jednom rekao da se dobri ljudi mogu na prste izbrojiti: mislim da taj nije poznavao našu zajednicu ovdje u Torontu i široko srce mnogih, a posebno ove dvojice, za sad anonimnih dobročinitelja. Gđa. Matilda i dalje treba pomoć, i ne samo ona, pa ako možete pomozite onome tko treba Vašu pomoć.

Štovana gđo. urednice,

Zahvaljujući Vama i HRVATSKOJ ISKRI br. 38 u kojoj ste objavili moje pismo, upoznale smo dva divna gospodina Vladu K. i Darka D. Prvo nam se jedan od njih javio telefonom, i nakon razgovora rekao da to neće biti i posljednji poziv, da bi nas poslije nekoliko dana posjetili i mojoj kćerci donijeli veliki poklon, kompjuter.

Presretne smo zbog poklona, a i saznanja da još ima tako plemenitih ljudi, koji misle i na druge. Poslije 7 godina u izbjeglištvu (kako smo istjerane iz našeg grada) lutajući kao beskućnici, izgubile smo vjeru u ljude, pa nam je ovaj događaj došao kao melem na ranu i lijek za ranjenu dušu i srce. Nas je vjera održala da ne posustanemo, kao i moju majku koja je sa nas troje djece ostala na ulici 1944. godine, kad je moj otac poginuo.

Radila sam trideset godina i obezbjedila sebi i svojoj djeci za pristojan život, ali u roku par sati morale smo sve ostaviti i napustiti dom i grad. Prvi moment je bio šok i kao ružan san, ali san je postao stvarnost i sedam godina nas je proganjao i danju i noću. Noćima i noćima sanjamo kako šetamo po našem domu, našem gradu Bosanskom Brodu kojem su sada ime promijenili u Srpski Brod.

Ukoliko su Vama ili bilo kome potrebne usluge vezane za naš jezik ja i moja kćerka koja je prije par godina diplomirala ekonomiju u Osijeku pružit ćemo rado.

Srdačan pozdrav Vama, našim dobročiniteljima i njihovim obiteljima,

Sa štovanjem,

Matilda s kćerkom

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

VTC Vancouver Telephone Company
Telefonirajte po najnižim cijenama do sada !

Croatia 46 per min

Bosnia & Hercegovina \$49

Germany \$18 - Italy \$24 - Greece \$43

Australia \$19, Philippines \$52

Niske cijene i za ostale zemlje!

Finka Pralas, Tel: (toll free) 1 - 877 ☺ 540-9821

***Govorimo hrvatski Fax: 1-877- 540-9823**

Nastavak sa str. 3

Filip danas ima 19 mjeseci, fizički je vrlo slab, ješ ne može sjediti, primati igračke rukama, a glavica mu još uvijek bespomoćno padne. No, ipak, nadamo se da uz Božju pomoć i blagoslov i bezbroj upućenih molitvi i pokore da će Filip jednog dana ipak biti sposoban sam obavljati osnovne životne potrebe. Svjesni smo da je sada potrebno uložiti najviše napora da bi se možda jednog dana vidjeli rezultati. Svakodnevnne vježbe i strpljiv rad prijeko su potrebni kako bi mu se pružila mogućnost za pravilan razvoj, a pri tome znakovitu ulogu imaju i ortopedska i druga pomagala, no kako je situacija u kojoj se naša Domovina danas nalazi teška, socijalne službe nisu u mogućnosti pružiti dostatnu financijsku i materijalnu podršku, bez obzira što su baš oni stanje djeteta kategorizirali kao 100% invaliditet....

Pismo nastavlja o tome kako se oni trude učiniti sve što je moguće roditeljima, ali ni u jednom trenu gosp. Taras ne spominje ono najvažnije - mi trebamo pomoć. Kako mi je rekao njihov prijatelj, mali Filip bi trebao otici u Budimpeštu na liječenje i prognoze su ohrabrujuće. No, svaki dan u Budimpešti (a tamo bi Filip trebao biti oko 3 tjedna) košta samo za Filipa DM 70, a to ta mala, hrabra obitelj nema.

Dok sam pisala ovaj članak, bilo mi je izvanredno teško. Mišlila sam o nama ovdje koji imamo sve, puno smo dali za pomoć, ali mislim da je ovo slučaj gdje moramo otvoriti srce i pomoći ovoj mladoj obitelji da nastavi. Gosp. Taras o sebi ne piše, niti o svojoj supruzi, a ja znam da je i on u lošem zdravstvenom stanju, a ne vjerujem da mu je supruga nakon tog užasnog trovanja gljivama savršeno zdrava.

Pomozimo Filipu još danas. HRVATSKA ISKRA šalje 18. list. po jednom prijatelju \$ 250 CDN za pomoć. Pridružite se i Vi, svatko od Vas, pomozimo Filipu i ovoj mladoj hrvatskoj obitelji, jer nas trebaju. Želite li osobno poslati pomoć, pošaljite na D. Taras, 10,000 Zagreb, Aero Borongaj 10 A, Croatia, ili na HRVATSKU ISKRU do 15. listopada ove godine, tako da pomoć može krenuti odmah.

Valentina

Cijenjeni i dragi članovi uredništva naše popularne "ISKRE"
 28. kolovoza 1999

Rado Vas se sjećamo s našeg dopusta. Vrijeme nam prebrzo prolazi, a tako nam je lijepo - da nam je bar još mjesec dana! Ja znam da Vi naporno radite, pa Vas samo malo želimo razveseliti svojim srdačnim pozdravima iz Slovenije i Hrvatske.

Vaši,

Toni i Radojka Šemrov (Burlington)

JABUKA

čuva zdravlje, odmara izmučeni probavni sustav

Uzrečica "ab ovo usque ad mala" (od jajeta sve do jabuke) potiče iz staroga Rima, kad je veći obrok započinjao jajetom, a dovršavao se jabukom. Za otmjenog Rimljanina, jabuka je bila cijenjen desert, koji ne samo da je lijepo mirisao, imao divnu aromu i slatkoću, nego je bio i ukras stola. Sa svime se slažemo i mi danas, no kad je riječ o redosljedu posluživanja, danas mislimo da je bolje jabuku jesti uoči obroka ili nekoliko sati poslije. Naime, svježa se jabuka ponaša u želucu drugačije kad je sama, a drugačije kad je u društvu druge hrane. Jabuka sadrži i do 90 posto vode, u kojoj su otopljene različite tvari te prolaze kroz želudac u roku od 15 do 20 minuta, pa se sve brzo resorbira. Treba li brzo osvježanje - jabuka je pravo i spasonosno rješenje.

Jede li se jabuka s drugim hranom, osobito masnom i bogatom bjelancevinama, zajedno s njima proboraviti će u želucu nekoliko sati, dok se sve ne probavi i ne krene prema crijevima. U toplim uvjetima početi će fermentirati, pa će najbolja svojstva jabuke propasti. Zbog toga se, eto, preporučuje jesti jabuku pola sata uoči obroka ili nekoliko sati poslije.

Barem jedna jabuka dnevno!

Voće i povrće imaju izuzetno mjesto u prehrani: na njih se organizam biološki priviknuo kroz tisuće godina, pa naše tijelo vapi za njima. No, meso, šećer i masnoće zauzeli su prostor gotovo sve ostale hrane: naša je hrana postala rafinirana, kalorična i lošijeg sastava nego prije, kad hrane nije bilo uvijek dovoljno. Loš sastav hrane opterećuje probavni sustav i zahtijeva razmjerno više probavnih sokova. Njezinom preradom u organizmu stvaraju se kiseline i gomilaju produkti razgradnje, što zahtijeva pojačan rad organa i mnogo vode da se isperu ostaci. Pravilna prehrana, koja se temelji na ugljikohidratima, a tu su glavne žitarice, voće i povrće, ne stvara organizmu takve teškoće. Zbog toga nije čudo da se preporuke svjetskih stručnjaka za prehranu sabiru u jedan savjet: pet puta dnevno ugradite voće i povrće u vaš jelovnik, pa je mala mogućnost da obolite od raka!

Jabuka je bogat i zanimljiv plod. Vodenkasta je, a u organizmu djeluje lužnato, pa služi za "ispiranje" i uravnoteženje kiselo-lužnate reakcije. Popularno rečeno, pomaže čišćenje organizma. U nesigurnim uvjetima opskrbe vodom, jabuka je higijenski besprijekorne kvalitete za gašenje žeđi. Osim toga, sadrži veliko bogatstvo prikupljeno iz zemlje na kojoj raste: da sazori treba joj čak 16 mikro i makronutrijenta. U njoj se nalaze šećeri (glukoza, fruktoza i saharoza), organske kiseline (omjer šećera i kiseline određuje slatkoću), zatim sve esencijalne i neesencijalne aminokiseline (ali u vrlo malim količinama), aromatične tvari, boje (klorofil, karotenoidi i antocijanidin), vitamini i minerali (osobito ima dosta kalija), pa čak i masnoće, koja se nalazi u sjemenkama.

Nezamjenjiva u dijetama

Jabuka je redovit dio dijeta za mršavljenje i to s razlogom. Jedan kilogram jabuka ima otprilike 600 kalorija, koliko i litra mlijeka, ali s jabukama je kudikamo lakše izdržati dijetu jer sadrže pektin, koji bubri i stvara bolji osjećaj sitosti. Novija istraživanja pokazuju da taninska kiselina značajno utječe na metabolizam masti i onemogućuje njihovo taloženje u jetri. To saznanje otvara nove mogućnosti za primjenu tanina u redukcijskim dijetama i opravdava narodnu mudrost da jabuka pomaže pri mršavljenju.

Jabukom se unosi mnogo vode (što je poželjno u redukcijskim dijetama), vitamina i minerala, vlakna, koja pomažu regulaciji stolice i daju osjećaj sitosti, a pojačava se i lučenje mokraće.

Zbog toga što sadrži tanin i "steže" stolicu, vrlo je poželjna u dijetama protiv proljeva. Na početku liječenja proljeva, bolesniku se daje nezaslađen indijski ili šipkov čaj, a zatim, u prvim danima dijete, slijede rižina sluz i odstajale, ribane jabuke, koje su poprimile smeđu boju. Tek nakon toga dolazi na red svježi kravlji sir i sve ostalo. Jabuka je pravi odmor za izmučeni probavni sustav, a osim toga vraća tekućinu, koja je izgubljena i treba je što prije nadoknaditi.

Dvije djelotvorne tvari u jabuci pomažu u snižavanju povišenog kolesterola: pektin i tanin. Pektin je rezultat zrenja ploda: lako je topiv u vodi i stvara gel, elastičan je i čvrst. Bubreći, zarobi u svoje mreže kolesterol te ga odvodi iz organizma, onemogućujući mu da se apsorbira u krv.

Protiv povišenog kolesterola

Istraživanja o taninu su novija i još se provode. Zasad, saznanja su sakupljena samo u laboratorijskim istraživanjima na štakorima, kojima je umjetno izazvano povišenje kolesterola i triglicerida u krvi, pa ih se pokušava sniziti raznim sredstvima. Štakori s povišenim masnoćama tretirani su 10 tjedana taninskom kiselinom. Rezultati su bili zanimljivi: ukupni kolesterol je nakon desetog tjedna tretmana taninskom kiselinom pao 33 posto, LDL kolesterol 30 posto, a trigliceridi čak 65 posto! Ovi se rezultati provjeravaju na ljudima i možda ćemo uskoro imati još jedno sredstvo protiv povišenog kolesterola! Za sada, i zdravim ljudima, a osobito onima, koji moraju držati kolesterol u granicama normale, preporučuje se da svakodnevno jedu jabuke.

Tanin je samo jedna zanimljivost jabuke i jedan od polifenola, koji otkrivaju tajne prirode. Polifenoli su i bioflavonoidi, zapravo pigmenti ili boje, koje svijet oko nas čine čarobnim.

Zbog njih je voće ili vino crveno, a citrusi bijele boje. Zbog bioflavonoida nešto može biti gorko i trpko ili baš naprotiv, slatko, pa čak i ubojito za mikroorganizme. Kava, čaj, banana ili vanilija zbog bioflavonoida imaju tako poseban okus ili je zbog njih paprika tako žestoke čudi. Polifenoli imaju i vrlo poželjnu sposobnost lovaca slobodnih radikala. Slično kao vitamini C i E, imaju hidroksilne grupe, koji čuvaju hranu od neželjene oksidacije. Evo, zato naribana i narezana jabuka stajanjem posmeđi. Izolirani i koncentrirani poliflavonoidi služe kao skupa bojila za hranu (potpuno su neškodljivi) ili su lijekovi za prevenciju i liječenje bolesti: alergije, astme, malignih i srčanih bolesti ili čak i AIDS-a.

Od svih bioflavonoida u jabuci je najviše antocijanidina, koji je koncentriran u kori i daje jabuci crvenu boju. Koru jabuke, dakle, bolje je pojesti nego baciti zbog antocijanidina, a ne zbog sadržaja C vitamina, koji je ravnomjerno raspoređen po cijelom plodu.

Antocijanidini imaju protuupalno djelovanje; djeluju zaštitno na jetru i srce te otežavaju nastanak karcinoma, a djeluju i stimulativno na obrambeni sustav. Bioflavonoidi pojačavaju djelovanje C vitamina, a ta poželjna kombinacija je baš u jabuci.

Jabuka je visokovrijedna namirnica koja štiti zdravlje, pa je treba uključiti u svakodnevnu prehranu. Čak i najzibirljiviji kupac naći će onu pravu između 8.000 vrsta jabuka, koliko ih danas poznajemo. A pojesti treba - koliko su nam nutricionisti izračunali - 30 do 40 kilograma godišnje, što znači svaki dan jednu ili dvije jabuke. Oni koji se ne hrane idealno, i više!

dr. Vera Duić - Pribičević, *Doktor u kući*, rujna 1999., str.84.

DRUŠTVENE OBAVIJESTI

Svim hrvatskim župama, udrugama, kulturnim, prosvjetnim i sportskim društvima, svim hrvatskim medijima, te svim Hrvatima i Hrvatima u Kanadi,

Ottawa, 27. rujna 1999

Drage Hrvatice i Hrvati,

Čast mi je i zadovoljstvo izvijestiti Vas u ime Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih poslova, Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ottawi i svih pojedinaca koji su sudjelovali u projektu obnove i nadogradnje zgrade hrvatskog Veleposlantsva u Kanadi - za koju ste sredstva prikupili Vi hrvatski iseljenici, potaknuti svojom ljubavlju prema Domovini i svojim nacionalnim ponosom - da se taj projekt nalazi pred konačnim završetkom.

Zgrada Veleposlanstva, na adresi 229 Chapel Street, bit će svečano otvorena 13. i 14. studenog 1999. godine, uz nekoliko svečanosti. U subotu 13. studenog, u Muzeju civilizacije u Hullu, održat će se svečana večera i koncert skladbi hrvatskih i stranih skladatelja u izvedbi glasovite operne pjevačice gospođe Cynthije Hansell-Bakić te kvarteta Sveučilišta McGill u Montrealu. U nedjelju, 14. studenog, svečano ćemo otvoriti zgradu, uz blagoslov i svetu misu, hrvatsku pjesmu te otvorenje izložbe djela suvremenih hrvatskih umjetnika na temu "More".

Iskreno se nadamo da će ovim svečanostima pribivati i radost otvaranja - zajedno s nama i našim kanadskim i hrvatskim gostima - podijeliti što veći broj hrvatskih iseljenika. Naša nova zgrada u Ottawi predstavljat će sve Vas i dragu nam hrvatsku Domovinu na najbolji mogući način.

Stoga Vas, drage Hrvatice i Hrvati, od sveg srca pozivam da nam se 13. i 14. studenog 1999. godine pridružite na otvorenju zgrade hrvatskog Veleposlanstva u Ottawi. Za sve obavijesti možete se obratiti Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Ottawi (tel: 613) 270-7351) ili Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Mississaugi (tel: (905) 277-9051)

Veseleći se našem skorom susretu u Ottawi, srdačno Vas pozdravljam i želim Vam svako dobro.

Vaš,

Andrija Jakovčević
Veleposlanik

HRVATSKO DRUŠTVO MEĐIMURJE

priređuje jesenski banket u subotu 16. listopada 1999. god. u dvorani crkve Hrvatskih mučenika, 4605 Mississauga Rd., Streetsville.

Čista dobit ide za djecu palih branitelja i za Caritasov dom za hendikepiranu djecu u Čakovcu.

Za ulaznice nazovite u Torontu, Ivo Lajtman (416)293-2859, u Mississaugi R. Goričanec (905) 493-9395, u Hamiltonu, Franju Sršan (905) 561-5786.

Kao i uvijek ukusna međimurska večera. Svira VIS "Treći stupanj", Ulaznice \$ 25.00, početak u 6:30 pm. Svi nam dobro došli!

**Pretplatite se još danas na
HRVATSKU ISKRU!**

Pomozimo Filipu.....

Pred par dana dobila sam pismo od poznanika, kojeg sam sreća u Zagrebu, gosp. Dubravka Tarasa, stožernog časnika za modernizaciju (a sreća sam ga na konferenciji o minama). On, skroman čovjek, nije tražio pomoć, no ja mislim da bi mu nekako trebali pomoći. Donosim samo jedan izvadak iz pisma gosp. Tarasa-

...Moja supruga Gordana i ja smo u braku već 12 godina, i u to vrijeme osnovali smo obitelj s troje djece - Borna (9 godina), Luka (4 godine) i Filip (19 mjeseci). Borna se rodio kao zdravo dijete i trenutno se priprema za školu, Luka je rođen nešto prije. U toj trudnoći supruga je doživjela teško trovanje gljivama, te je bio neizvjestan život nje i bebe. Kada je opasnost za život supruge prošla, ostalo je veliko pitanje što je s plodom? Unatoč brojnim sugestijama i preporukama okoline da se trudnoća prekine, oboje smo odlučili nastaviti trudnoću uz Božju pomoć, pa kako bude. Unatoč stalnom praćenju trudnoće, Luka se rodio ranije, te je njegov razvoj otpočetak bio u malom zastoju. S vremenom zastoj je bio sve zamjetniji, a liječnička dijagnoza bila je Distani sindrom cerebralne paralize". Međutim redovitim pohađanjem medicinskih terapija i svakodnevnim upornim radom kod kuće, uspio je relativno brzo prohodati, te je danas ravnopravan svojim vršnjacima.

Mlada obitelj Patar: Mama, Filip (sjedi) Borna, tata Dubravko Taras i Luka (stoji)

Filip je rođen s nepunih 7 mjeseci u urednoj trudnoći (do tada bez ikakvih zdravstvenih problema) sa svega 1540 grama težine, s poteškoćama u disanju, te je odmah stavljen u inkubator i priključen na uređaj za disanje. Kasnije smo doznali da je pri porodu zadobio podljev krvi u mozak, te da je pri izlasku iz inkubatora prestajao disati toliko dugo da je već poplavio. Na mjestima krvarenja nastale su cistične tvorevine koje i danas ima u velikom broju. Iste su navodno najveći problem i osnovna prepreka u njegovom daljnjem razvoju.

Iz rođilišta je otpušten nakon dva mjeseca s velikim respiratornim smetnjama, prevezen je u Dječju bolnicu i iduća dva mjeseca bio je pod stalnim nadzorom liječnika. U Dječjoj bolnici pronađen je odgovarajući lijek, koji s uspjehom utječe na normalizaciju disanja, ali kući je otpušten s aparatičnom za praćenje disanja zbog daljnje opasnosti prestanka disanja.

Kad je Filip otpušten iz bolnice s velikim brojem postavljenih žalosnih dijagnoza, mi roditelji smo se morali suočiti s tim da će naš mali Filip imati problema cijeli svoj život. Bilo nam je teško u početku suočiti se sa stvarnošću i neizvjesnom budućnosti vlastitog djeteta. Teško je gledati Filipa i ne vidjeti napredak dok su njegovi vršnjaci već tako daleko ispred njega. Ipak, mi smo pronašli snage da se radujemo svakom njegovom osmijehu, a i mi smo se, bez obzira na sve, zajedno s njime naučili smijati se i veseliti se i malim stvarima. Nastojimo biti potpora svim našim sinovima i učiti ih da bez obzira na Filipovu bolest, svi se možemo radovati životu. Nastavak na str. 27

Najnovije vijesti

Priredila: Valentina Krčmar
28. rujna 1999.

DVODNEVNI DRŽAVNI POSJET ARPADA GOENCZA HRVATSKOJ

ZAGREB, Mađarski predsjednik Arpad Goencz završio je u utorak otvaranjem Prosvjetno-kulturnog centra Mađara svoj dvodnevni državni posjet Republici Hrvatskoj. Mađarskog predsjednika primio je u ponedjeljak hrvatski predsjednik Franjo Tuđman, i tom prigodom dva predsjednika su ocijenili da su odnosi između Hrvatske i Mađarske na najvišoj političkoj razini.

OESS:RH nije postigla značajan napredak glede svojih obveza

Zagreb, Misija Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) u RH ocijenila je u svom najnovijem četveromjesečnom izvješću kako Hrvatska, glede ispunjavanja svojih međunarodno preuzetih obveza u proteklom razdoblju u nekim područjima bilježi postupan napredak, no da nikakav značajan napredak nije ostvaren na područjima na kojima je to najviše trebalo. Kako je u utorak priopćila Misija OESS-a u Hrvatskoj u svom novom, petom po redu izvješću o napretku u ispunjavanju međunarodnih obveza hrvatske Vlade, Misija ističe da je postignut "postupan napredak u nekim područjima". OESS u izvješću podsjeća da su prioritetna područja, u kojima je potrebno postići napredak kako bi se prevladali poslijeratni problemi u zemlji, uključujući povratak izbjeglica i prognanika, sljedeća: vraćanje imovine, jasna i transparentna provedba Zakona o oprost, potpuna suradnja s Haaškim sudom i rješavanje zahtjeva za dobivanje državljanstva. Godinu i pol nakon službene poslijeratne integracije Hrvatske "diskriminacijski zakoni, uvedeni kao privremene izvanredne mjere tijekom sukoba, ostaju na snazi, održavajući podjele unutar društva", kaže se u izvješću. "Sigurnosna situacija u većini ratom pogođenih područja je zadovoljavajuća, sa smanjenim brojem incidenata. Međutim, na području oko Vukovara, primijećen je značajan porast incidenata u svezi s nacionalnom pripadnošću", navodi se dalje u izvješću. Što se tiče predstojećih parlamentarnih izbora, Misija je "posebno zabrinuta zbog stalnog izostanka napretka na područjima reformi izbornog zakona i medija. Neovisni monitoring Hrvatske TV po-

kazuje da je sastavljen obrazac neuravnoteženih vijesti i aktualnih događaja u kojima se izvješćuje u korist vladajuće stranke", ističe se u priopćenju.

JEDNOSTRANOST

WALL STREET JOURNAL, 28.9.99, Hrvatska se, suočena s mogućim sankcijama zbog pružanja utočišta optuženome vojnom vođi, žali se da Međunarodni sud za ratne zločine ignorira zločine počinjene protiv Hrvata. SAD su prošli tjedan upozorile Hrvatsku da bi se mogla suočiti s odmazdom ako ne izruči osumnjičenoga za ratni zločin Međunarodne Sudu u Haagu. Mladen Naletilić je optužen za zločine koje je navodno počinio protiv bosanskih Muslimana 1993. i 1994. g. Hrvatski ministar vanjskih poslova M. Granić kaže da je "njegov narod poduzeo brojne korake, od pružanja dokumentacije i pristupa do navodnih mjesta zločina i do pomaganja pri dobrovoljnim predajama optuženih osoba sudu". Ali on se žali "da optužnice podignute do sada nisu prikladno odražavale pravu prirodu i okvir ratnih zločina počinjenih za različitim stranama u sukobu".

ŽUPANIJSKI DOM PODRŽAO HDZ-ov PRIJEDLOG IZMJENA ZAKONA O PDV-U

Županijski dom Hrvatskog državnog sabora podržao je danas prijedlog Kluba HDZ-a o izmjenama i dopunama Zakona o PDV-u i paket izmjena i dopuna zakona o trošarinama - na osobne automobile, cigarete, luksuzne proizvode. U opširnoj raspravi prijedlog je dobio potporu zastupnika HDZ-a dok su oporbeni zastupnici ocijenili da je HDZ-ov prijedlog izmjena i dopuna Zakona o PDV-u, odnosno uvođenje nulte stope PDV-a za kruh, mlijeko, knjige i lijekove, predizborni trik koji neće olakšati težak socijalni položaj većine stanovništva. Te su se ocjene čule unatoč poruci predstavnika Kluba HDZ-a iz Zastupničkog doma Đure Njavre da predložena nulta stopa na neke proizvode nije predizborni trik. Riječ je o sustavnom prilagođavanju poreznog sustava mogućnostima društva i pravednijoj raspodjeli poreznog opterećenja, kazao je Njavro.

SUĐENJE ŠAKIĆU: OBRANA TRAŽI OSLOBOĐAVAJUĆU PRESUDU

Zagreb, Šakićev branitelj, Branko Šerić, zatražio je danas od sudaškog vijeća Županijskog suda u Zagrebu oslobađajuću

presudu za Dinka Šakića, bivšeg zapovjednika ustaškog logora u Jasenovcu. "Obraćna tvrdi da Dinko Šakić nije počinio kazneno djelo i vi ga morate osloboditi od optužbe, zaključio je Šerić, ustvrdivši kako optužba nije dokazala Šakićevu krivnju. "Ne sudimo čovjeku radi njegove ideje, sudimo mu za ono što je učinio", kazao je na kraju Šerić.

VUKOVAR NA POPISU NAJUGROŽENIJIH LOKALITETA SVJETSKJE BAŠTINE

London, Britanska podružnica međunarodne dobrotvorne zaklade za očuvanje građevne baštine World Monuments Fund predstavila je u Londonu popis 100 najugroženijih lokaliteta na svijetu, u koji je uvrštena i gradska jezgra Vukovara. Colin Amery, direktor britanske podružnice rekao je na konferenciji za novinare kako Zaklada želi sačuvati od propadanja značajne primjerke arhitektonske, umjetničke i prirodne baštine. Jadranka Njerš-Beresford-Peirce, predsjednica britanske dobrotvorne zaklade International Fund for Croatian Monuments, a koja surađuje s World Monuments Fund govorila je na konferenciji za tisak o važnosti obnavljanja baroknih građevina u Vukovaru, a svoje izlaganje potkrijepila je primjerima iz Zadra i Dubrovnika, gdje su oštećene povijesne građevine uspješno obnovljene. Za projekte obnove spomenika baštine u Hrvatskoj ta zaklada osigurala je prošle godine 60.000 britanskih funti (oko 700.000 kuna)

U HRVATSKOJ SU REGISTRIRANE 83 POLITIČKE STRANKE

Zagreb, U Hrvatskoj su registrirane 83 političke stranke. U razdoblju od 1995. do danas registrirane su 24 nove stranke, podaci su Hrvatsko informativne-dokumentacijske referalne agencije. Nakon izbora 1995. ukupno je 13 političkih stranaka osvojilo saborske mandate. Danas 16 stranaka ima svoje zastupnike u Hrvatskom državnom saboru. Broj parlamentarnih stranaka se povećao zbog toga što su se pojedine stranke u međuvremenu razdvojile, a zastupnici svoje mandate prenijeli u novoosnovane stranke (Hina)

Pretplatite se na
HRVATSKU ISKRU!
Samo \$ 50.00 godišnje!

Vlado Đurić:

HRVATSKA NA PRAGU 2000.

(sa "Zajedništva četvrtkom")

Politička previranja u zemljama koje su se vratile iz socijalizma u europsko krilo europskih nacija nisu bezbolna. Sve prolaze manje veliku ili više veliku privrednu krizu. Socijalizam je uspostavio određene navike kod puka zbog čega se čitava jedna generacija ne snalazi u, za nju, novim prilikama. I Hrvatska je u sličnom položaju. Hrvatska, kao i sve bivše socijalističke zemlje uz tešku privrednu krizu, bori se za uspostavu pune demokracije. U ime demokracije dolazilo je i do revolucija i ratova, pa i to pridonosi konfuziji kod mnogih. Sva dosadašnja zbivanja u svijetu govore nam da je demokraciju teško uspostaviti, a lako izgubiti. U Hrvatskoj je situacija tim teža što se Hrvatska nalazi na vrlo važnom geografskom položaju i zbog toga smeta nečijoj politici i to u prvom redu politički bivših Versailleskih sila, Francuskoj i Britaniji. Jednostavno smeta svojim postojanjem jer se oni paranoički bole snažne Njemačke, a Hrvatska i Njemačka su prirodni saveznici i glavni faktori u razvitku centralne Europe. Hrvatski teritorij upravo čini to važno granično područje, koje će se nositi s eventualnim pritiscima izvana. Nesređeno stanje u Rusiji i opasnost od islamskog fundamentalizma, samo potenciraju ovu važnost. Ovdje nije naodmet sjetiti se i koliko je kompliciran stav prema islamskim zemljama radi pragmatizma Zapada. U nekim zemljama bi željeli pritiscima izvana i nasilno mijenjati političke diktature dok u drugim, takve iste, ili još gore diktatore podržavaju.

Današnja situacija na Kosovu je indikacija nečega što se zbiva na cijelom tom području, na prostoru bivše Jugoslavije, bivše tamnice naroda. NATO je išao u rat da bi pomogao Albancima Kosova, ali tim ratom Albanci nisu nimalo profitirali. Od NATO snaga stradalo je više albanskih civila negoli srpskih tehnova, jugovojske i srpske paravojske. KFOR snage na Kosovu nalaze se na putu sukoba s Albancima jer su jednu okupaciju zamijenili drugom i ne dopuštaju Albancima da postignu ono za čim teže - sloboda i vlast u svojoj zemlji. Umjesto toga KFOR se prihvaca jalovog zadatka pravljenja neke multinacionalne države, dok svaki narod teži biti go-spodarom u svojoj kuci.

Naši ljudi, čak i na odgovornijim položajima, ne poznaju mentalitet koji vlada na Zapadu. Mudar je onaj koji će zašarafiti drugom, a ako je taj drugi mekan, zašarafiti će mu opet i opet. Jedino ako se pokaže čvrstim, stvari krenu drugim pravcem.

U vrijeme kada su u Hrvatskoj svjetski moćnici savjetovali strpljenje i odvrćali od oslobađanja okupiranog hrvatskog teritorija, pod vodstvom američkog veleposlanika u Zagrebu, Petera Galbraitha, izradivao se je zloglasni plan Z-4, kojim je krajina trebala postati međunarodno priznata kao posebna država u okviru Republike Hrvatske s toliko širokom autonomijom, kao što nikada nije bila ponudena Hrvatskoj za čitavo vrijeme postojanja jedne i druge, propale Jugoslavije.

Slična, licemjerna politika se i danas nastavlja. Perfidni cilj je, vanjskim pritiscima i prisiljavanjem na stalna popuštanja, obezvrijediti hrvatsku vladu pred vlastitim narodom te raznim pritiscima i smicalicama, dovesti na vlast u Hrvatskoj one koji će biti poslušnici i instrumenti ciljeva njihove politike. Sud u Haagu se već pokazao kao instrument njihove politike. Traženjem da sude sudionici Bljeska i Oluje pokušavaju osuditi i hrvatske oslobodilačke akcije. A ako su hrvatske osloboditeljske akcije osuđene, onda je i osuđena cijela Hrvatska država i njeno pravo na opstanak. Oспорiti hrvatskom narodu pravo na vlastitu državu, cilj je određenih krugova u Parizu i Londonu koji još uvijek stoje na Versailleskim pozivijama. Zato se moramo naučiti ponašati se kao politički subjekti (a to i jesmo jer imamo vlastitu državu) i tako se postaviti, pa nam tada neprijatelji hrvatske državnosti ništa više neće moći.

Mi danas imamo državu, imamo političke stranke i političko stranačko djelovanje. Pred ulazak u 2000-tu imat ćemo izbore i normalno je da se postavlja pitanje koja politička stranka ima toliko političke zrelosti da će ju hrvatski narod izabrati da ga vodi u 2000-tu?

Stjecajem okolnosti kroz koje je Hrvatska prolazila, vladajuća stranka se pretvorila u pokret. Kad pokret postane popularan u

njega ulaze uz idealiste i špekulanti. Pokret je jednom narodu potreban samo za izvjesno vrijeme, ali kada je osnovni interes ostvaren, u našem slučaju to je obnova hrvatske države, i ne samo obnova, nego i njeno učvršćenje, tada se politički razvitak nastavlja odvijati kroz političke stranke, koje imaju jasno izražene i razvijene programe, kojih se obavezno drže svi njeni članovi. Dakle, pokret više nije potreba i on se mora pretvoriti u stranku, koja će na izborima dobivati više ili manje glasova i prema svojoj trenutnoj snazi djelovati. Ako je previše karijerista u pokretu, javlja se tendencija diktature, a ako pozitivne snage prevladaju dolazi do iščišćenja vlastitih redova i do pretvaranja u klasičnu stranku.

Bivši komunisti u vrijeme ekonomske krize koja je zahvatila sve bivše socijalističke zemlje dobivaju izvjestan broj glasova uglavnom od nostalgičara, koji se tobože sjećaju "Kulina bana i dobrih dana", ali komunistička, sociološka povijesna uloga već se bjelodano pokazala povijesnom zabludom. Osim toga u Hrvatskoj su komunisti bili na strani onih koji su rušili Hrvatsku državu 1941 - 1945, a sa tako teškom hipotekom ne može se proći kod hrvatskog naroda i uhvatiti kormilo hrvatske države. Hrvatska seljačka stranka postoji uglavnom radi značajne uloge koju je odigrala u prošlosti, međutim ni ona se nije nikada javno ogradila od Mačkovice i Šubićeve jugoslovenstva, niti rasvijetlila svoju vlastitu povijest od 1941. kada se raspala u tri frakcije. Nikad još nisu rekli da su sljedbenici onog dijela svoje stranke koja je podržala NDH i tako se stvarno izdvojili od tadašnjeg službenog stranačkog vodstva.

Liberali znaju samo što im se ne sviđa, ali nemaju pozitivnog programa za budućnost. Jedini im je cilj rušenje stranke na vlasti. Oslonom na slične stranke izvan Hrvatske - koje nisu sklone Hrvatskoj - pokazuju podanički mentalitet služenja tudinu, a pojedinci su se već "proslavili" tužakanjem Hrvatske raznim međunarodnim forumima.

Desničarske skupine svoje političke nastupe temelje na zahtjevima iz prošlosti danas kada smo ostvarili državu, barem na većem dijelu hrvatskog nacionalnog teritorija. Da bi privukli veći broj glasača trebali bi artikulirati argumente, koji su važni hrvatskom narodu danas.

Regionalne stranke pridonose samo konfuziji. Nositeljice su dezintegracijskih poriva, koje su podsticali stranci na našem nacionalnom području. To su najmanje uočljivi, ali potencijalno najštetniji čimbenici na našoj političkoj pozornici.

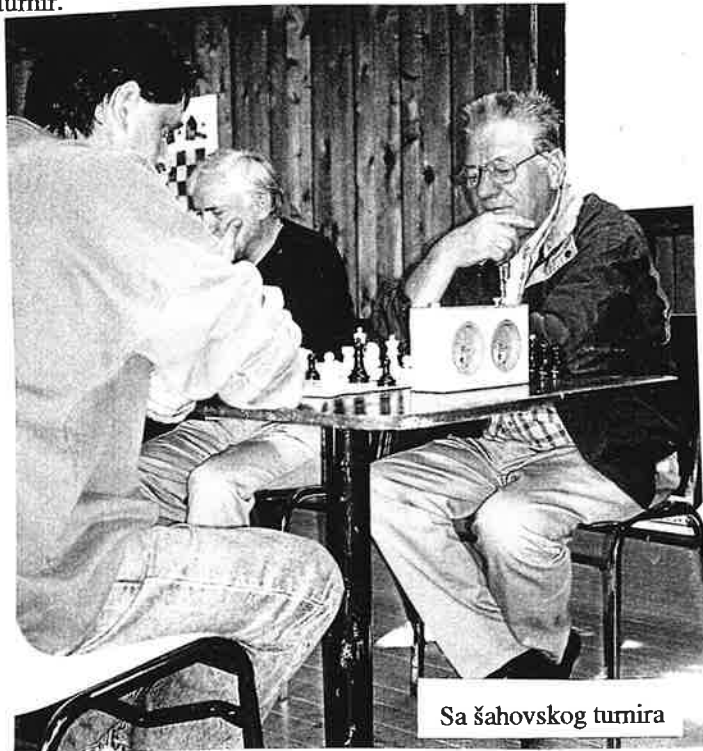
Previranja u oporbenim strankama i njihovi divergentni ciljevi su uzrokom da se ne mogu složiti u jedinstvenu opoziciju. Ako im je zajednički nazivnik samo želja za rušenjem HDZ-a i ništa više, onda tu nema stvaralačke osnove, nego samo rušilačka, koju hrvatski narod neće podržati, jer bi to bio previše riskantan čin u oblikovanju nacionalne budućnosti.

(Nastavak u drugom broju HRVATSKE ISKRE)

(s lijeva na desno) Drago Bajić, Anđela i Ivica Puhalo

Malo o šahovskom turniru, koji je održan u isto vrijeme, i igralo je 16 parova šahista. Ime pobjednika za sad ne znamo, ali ćemo objaviti u idućem broju HRVATSKE ISKRE. Čestitke, jasno, idu gosp. Miji Furliću za izvršno organiziran šahovski turnir.

Sa šahovskog turnira

Kratko sam razgovarala s nekima koje sam susrela. Pitala sam ih o Karlovcu i odgovori su bili različiti, no pitali su me neki kako to da do danas nije bilo napisa o Karlovcu. Naša Hrvatska je tako lijepa, tako bogata, i o svakom gradu treba pisati upravo onako kako je. Pitala sam neke Karlovčane za članak, ali od toga, za sada, ništa, pa izgleda ostaje na meni da napišem članak o "prekrasnom zelenom gradu na četiri rijeke". Rekao mi je jedan od Vaših članova, gosp. Prcković da bi ovo društvo, Društvo Karlovac, moglo biti uzor cijeloj Hrvatskoj - i nije pogriješio kad je to rekao. Po riječima gosp. Dobrovoljca već su u prodaji karte za godišnji banket, koji će se održati 13. studenog u Litvanskoj dvorani (\$30.00), kao i doček Nove godine u Ukrajinsko-katoličkoj crkvi na Kawthri, u Mississaugi. Tu, na dočeku svirat će "Dobre vibracije" iz Karlovca, a pjevat će mlada Jana Nemeček, iz "Crvenih jabuka".

Što reći na kraju: predsjednik se zahvaljuje svima na izvanrednoj posjeti tokom cijele godine. Mi iz HRVATSKE ISKRE čestitamo svima iz ovog društva na uspješnom pikniku, velikom radu i toploj dobrodošlici. (VK)

Piknik dobrodošlice HBZ Odsjeka 530 Ogulin, London

Prošle subote, 19. rujna, Odsjek 530 H.B.Z. Ogulin, London, održao je vrlo uspješni piknik na Hrvatskom centru na kojem su bili nazočni gosti iz USA i Kanade, delegati na 20. Konvenciji HBZ. Nakon tamburaške sv. Mise u crkvi Sv. Leopolda Mandića na kojoj su svi sudionici konvencije, kao i drugi hrvatski puk, našli smo se svi na predivnom sunčanom danu, u veselom društvu, uz dobru glazbu, izvršnu hranu i hladno piće. Piknik je bio izvršno posjećen. Naš Odsjek je vrlo veselilo to da su ovom pikniku prisustvovali svi Hrvati iz bliže i daljnje okolice Londona, kao i brojni gosti, bez razlike na stranke ili politička mišljenja, već nam je zajedništvo bilo najvažnije.

Odsjek 520 HBZ Ogulin i ovog puta se je iskazao na radu: pripremljeno je 17 pečenica i janjaca, servirano preko 150 porcija čevapčića, a o količini serviranog pića da ne govorimo. Naše vrijedne članice pripremile su izvršne ukusne salate i kolače, koje su svi od reda hvalili. Uz zvuke tambura i ritam prelijepih hrvatskih pjesama naših tamburaša iz grupe "Šokaca", "Zlatnih pajaša" iz Hamiltona i "Hrvatskih korijena" iz St. Thomasa svi prisutni su uživali u glazbi i druženju. Kasnije, za razonodu su nam svirali VIS Hrvatski zvuci iz Londona.

Ove godine nam je bilo zaista lijepo na ovom pikniku, zahvaljujući mnogima, i članovima, i gostima, pa ovom prilikom zahvaljujemo svima koji su pridonijeli svojim radom za veliki uspjeh ovog piknika. Hvala vam svima, a vama, dragi gosti, dođite nam i iduće godine - uvijek ste dobrodošli!

Ivan Hack

ŠTO JE VAŽNO U ŽIVOTU?

Važno je:

Učestvovati - biti dio zajednice, imati ciljeve, snove i nikada ne prestati raditi na njima. Raditi s poštenjem i ljudskim dostojanstvom, ne zaboravljajući pri tome uživati u životu koliko god je moguće; smijati se sami sebi i životnim absurdnostima, kao i plakati nad ponekim okrutnostima života.

Jedna definicija: "Život je ono što nam se dogodi, dok mi pravimo druge planove".

Pozdraviti sunce na njegovom putu

S istoka - zaboravljajući noć!

Gledati zalaz sunca na zapadu

Bez da požalimo protekli dan!

Imati dosta da s nekim podijeliš -

Znati veselje u davanju,

Biti uzbuđen slatkoćom života:

TO JE ŽIVOT!

I JEDNO PITANJE: Prijatelju:

Da li smo na ovom svijetu

Da uzimamo samo,

Il' smo ovdje da od sebe

Ponekad i nešto damo?

Pripremio: Ivica Puhalo

Poznati radnici u našoj zajednici Ana i Luka Osmokrović

Vijesti na engleskom News in English

By: S. L. Butkovic

Killers of Croats between 1945 and 1996 are sought

ZAGREB (Croatia Weekly) - The Committee for Croatian Truth and Justice submitted criminal charges to the County Public Prosecutor in Zagreb "against identified and unidentified perpetrators of criminal acts in the form of war crimes against civilians, the wounded, sick and prisoners of war committed between 1945 and 1996, pursuant to Articles 158, 159 and 160 of the Penal Code.

"The motive for submitting these charges was the fact that more than 250 sites of the execution of Croats from World War II have been discovered so far. There are an additional 120 sites from the Homeland War as well and no one has been charged for anything yet. We are actually bringing charges against the communist ideology, which is still alive today," said the committee chairman Zvonimir Trusic.

The committee will submit all available evidence to the Public Prosecutor, which is still being gathered.

Telia/Telenor's Bid

ZAGREB (HINA) - Contrary to announcements, the Croatian Government did not reach a decision on Swedish-Norwegian consortium Telia/Telenor's bid for the purchase of 35 percent of shares of telecommunications company Hrvatske Telekomunikacije (HT).

Discussing the privatisation of the company, the Government concluded "it

lacks elements necessary to make a decision," and that "the session will resume," Government PR Igor Mrduljas told reporters.

The Commission for the Privatisation of HT was submitted on 23 September one bid, that of Telia/Telenor which, as was pointed out, met the required criteria. Telia/Telenor offered US\$611 million for 35 percent of HT's shares, whereas Germany's Deutsche Telekom made no offer in spite of its participation in the bidding procedure since the very beginning.

Renaming of Zagreb street

ZAGREB (HINA) - Hungarian president Arpad Goencz on Tuesday attended a ceremony of renaming a Zagreb Street after the first Hungarian democratic premier, Jozsef Antall, and uncovered a plaque in his honor. "I am deeply touched with this act for which I thank the officials and residents of the city of Zagreb," Goencz said.

Zagreb Mayor Marina Matulovic-Dropulic said that it was during Antall's mandate that Hungary recognised Croatia's independence. He died in 1993. Dropulic said Antall was the "man who had mostly contributed to the friendship between the two countries," and provided Croatia with exceptional support during the Serb aggression.

Inheritance of EX-Yugoslavia's Gold

WASHINGTON (HINA) - Not even the eight meeting of governors of central banks of countries established in the area of the former Yugoslavia produced any progress in settling the issue of the succession to the property of the former Socialist Federal Republic of Yugoslavia (SFRY), as representatives of the Yugoslav (Serbian/Montenegrin) national bank did not appear at the Washington meeting after they had failed to attend previous sessions as well.

Governors - Peter Nicholl of Bosnia-Herzegovina, Marko Skreb of Croatia, Ljubomir Trpeski of Macedonia and France Arhar of Slovenia - discussed some important issues of mutual interest

during Monday's session held behind closed doors in Washington.

According to a statement, they particularly considered the succession to the property of the former Yugoslavia entrusted with the Basel-based Bank for International Settlements (BIS). It refers to the gold which the former Yugoslavia deposited with the BIS. When a procedure for the succession was launched eight years ago, that gold was worth 600 million dollars, but now its price may be about 400 million due to trends on the market.

Following decisions of the international community, the BIS froze that property until the resolution of the problem how the countries-successors to the SFRY would decide to share it. Governors of Bosnia, Croatian, Macedonian and Slovenian national banks, who are attending the annual assembly of the World Bank and the International Monetary Fund in Washington, held talks on the continuation of the bilateral cooperation with the BIS.

CROATIA ASKS FOR HELP

GENEVA (HINA) - Croatia on Monday asked the World Trade Organisation (WTO) working group and secretariat to help resolve the U. S. - European dispute over audio-visual services which obstructs Croatia's admission to the WTO. Monday's session of the working group for Croatia's entry into the WTO, held in Geneva, should have been the last formal session at which the procedure for Croatia's admission to the WTO should have been completed by the acceptance of a final report of that group and a text of protocols.

The text of the final report and a text of protocols referring to customs duties were adopted. However, the protocol regarding services was not accepted due to the opposition of the European Union, i.e. France, against the section referring to the audio-visual services. The problem which Croatia is facing stems from the clash between the different approaches of the United States and the EU to the liberalisation of audio-visual services. France demands a more favourable treatment for audio-visual products of European origin. Croatian stance has been endorsed by Japan, Australia, New Zealand, Norway and Latvia.

“NIJE NAM, NIJE LAKO, AL’ ZNAM DA JE BOLJE TAKO!”

Na proslavi blagdana male Gospe u župnom parku, nakon misnoga slavlja, okupljenom puku govorio sam nešto o prilika-
ma u Hrvatskoj. O nekima od tih tema nešto sam govorio i na
misnom slavlju proslave blagdana Svetoga Križa u Hamiltonu.
Ovo je moja posljednja nedjelja ovdje među vama jer se ovih
dana vraćam u svoju domovinu i domovinsku Crkvu. Na ovom
našem rastanku želim vam ponoviti nešto od spomenutih izla-
ganja. Želio bih da ta izlaganja čitate onakvim srcem i razumom
kakvim sam ih ja okupljenima govorio. Nisam želio reći ništa
nepromišljeno i ništa što ne poznám. Nisam novinar a ni
politički agitator. S jednim i drugima moramo biti vrlo oprezni
i ne primati sve “pod gotov groš”. I ova moja izlaganja prosu-
dite, i ono što vi smatrate ispravnim, prihvatite.

Kako je u Hrvatskoj?

Zbog nezadovoljstva već je
Adam morao u emigraciju.

Godinama i godinama za našu
smo se domovinu, i državu, i
Crkvu borili i molili; za njih smo
i ulice ovdašnjih gradova demo-
nstracijama ispunjavali; za
oslobođenje svoj smo novac
trošili i stadione ispunjavali; o
njima smo djecu našu učili; grb
naše domovine i križ naše Crkve
na naše grobove uklesavali, i
sada ih imamo: slobodnu Crkvu
u slobodnoj i samostalnoj državi
Hrvatskoj. Istina, još je mlada naša država i ne-
jaka kao nedo-
raslo dijete, ali živi i raste i jača, i svi ju širom svijeta znaju i
priznaju i s njom moraju računati. Nitko nam ju više ne smije
izbrisati. Možda tu našu mladu državu neki od svjetskih moćnika
ili domaćih jadnika još ne vole pa vrše na nju sramotne i snažne
političke i gospodarske pritiske, ali i toga će nestati samo ako mi
ne sustanemo. Pitali su me mnogi ovih dana što mislim o
prilično velikom broju onih u Hrvatskoj koji ističu svoje nezado-
voljstvo i oštre kritike gospodarskoga i političkoga stanja u
Republici Hrvatskoj. Nezadovoljnika je uvijek i svagdje bilo i
u uvijek će ih biti. Već u raju zemaljskom nisu ljudi bili zadovoljni
makar su čak i Boga uza sebe imali. Zbog nezadovoljstva morao
je već Adam u emigraciju. A zar su i tu u toj “bogatoj” Kanadi
svi zadovoljni? Jeste li i vi ovdje baš najzadovoljniji?

...nitko ne kuka zato što je u Hrvatskoj nešto nepošteno, nego
zato što je onaj drugi bio brži...

Čini se da u Hrvatskoj ima tri vrste ljudi: Jedni su oni koji
IMAJU, a ipak stalno jadikuju i sve kritiziraju. Drugi su oni
koji NEMAJU pa zato jadikuju, a treći su oni koji nemaju ali ne
jadikuju mnogo jer ne žele nanositi štetu svojoj nejakoj državi.
Čini mi se da hrvatsku državu najviše kritiziraju nestručni poli-
tičari, nekarakterni novinari i lijeni ljudi. Pretjerana pohlepa za
materijalnim bogatstvom nije nešto novoga. Stara je to mana
svih naroda. Zar veliki dio i naših iseljenika nisu baš radi toga
otišli iz svoje domovine? Između domovine i većega bogatstva
biral se bolji život. Mnogi su mi znali reći da im je domovina
ondje gdje im je dobro. Ostavljalo se očevinu i djedovinu za
bolji komad kruha. Glad za što većim bogatstvom nije nastala

osnivanjem samostalne i nezavisne države Hrvatske. Ipak, neki-
ma se je u toj mladoj i neiskusnoj državi pružila prilika da se
nešto brže i bez teškoga rada obogate. Čini se da je tu problem.
Čini mi se da ni ondje niti ovdje po inozemstvu nitko ne kuka
zato što je u Hrvatskoj nešto nepošteno, nego zato što je onaj
drugi bio brži, lukaviji, spretniji i bezobrazniji pa se je obogatio
prije tebe ili mene? Oni koji to nisu uspjeli, baš ti sada najviše
kritiziraju. Ozbiljno treba shvatiti samo one koji stvarno nemaju
niti mogu zaraditi. Čini se da je nepošteni način privatizacije ili
takozvane “pretvorbe” najviše štete nanio. Dakako da se to nije
smjelo dogoditi i to bi trebalo brzo i nemilosrdno preurediti.
Nitko ne zna kako je do toga došlo. No, jedno je država, a drugo
je život u toj državi. Svi smo bili i uvijek ćemo biti za svoju
samostalnu državu Hrvatsku, ali razdioba vlasti i gospodarskih
dobara nije pravo niti pravedno razdijeljena. U tome je sva naša
muka i tu nešto smrdi. Tko će to i kako to oprati, ne znam.

Neki prigovaraju navodnoj “šutnji Crkve”.

“Grieh struktura” naglasio je nad-
biskup Bozanić. U strukturi našega
društvenoga poretka nešto strašno
ne valja. I Crkva u Hrvatskoj
također bi trebala pokušati popravi-
ti nešto u svojoj “strukturi”. Nad-
biskup Bozanić već je nešto počeo
i daj Bože da ustraje. Nadbiskup
poziva i vjernike-laike raznih stru-

ka, pogotovo mlade, da se složno i odgovorno zauzmu za **OPĆE
DOBRO**, bez obzira na stranačko opredjeljenje. Ususret Bogu
nitko ne ide sam nego zajedno sa svojim narodom. Za taj susret s
Bogom nije dosta puki formalizam nego dobrotu prema svakoj
osobi. “Civilizacija ljubavi” jest mir, solidarnost, pravednost,
sloboda. Nikad gaženje nečijega ljudskoga dostojanstva i prava.
Neki prigovaraju navodnoj “šutnji Crkve”. Čuo sam od nekih
mojih kolega svećenika da ih je to uvrijedilo. A ja mislim da to
nije uvreda Crkvi, nego da narod očekuje od Crkve smjernice za
orijentaciju u tim teškim prilikama. Narod želi da Crkva jasno
progovori o kojim temama Crkva ne želi raspravljati jer ne
spadaju na nju, u njezinu nadležnost, a o kojim temama Crkva
može i treba govoriti jer je to njezino poslanje. Dakako da Crkva
nije pozvana niti ovlaštena organizirati politički ni gospodarski
život naroda i države. Crkva se ne svrstava niti u jednu političku
stranku, ali o moralnim, etičkim načelima Crkva je dužna učiti:
socijalna načela o obitelji, o radu i zaposlenju, o odgoju, o
zdravstvu. Znamo da smo naslijedili teško stanja iz komunizma,
pa domovinski obrambeni rat i ratne posljedice, pa tranzicija, ali
odgovornost svakoga pojedinca na odgovornom mjestu ostaje.
Svatko je za svoje pogreške ili zla djela odgovoran. Baš svatko!
Tu Crkva ne smije šutjeti, jer tu nije u pitanju sloboda Crkve
nego sloboda čovjeka i naroda. Ne radi se o budućnosti Crkve,
nego se radi o budućnosti cijeloga naroda i demokracije.

Katolik koji daje ili prima mito, teško griješi Bogu i ljudima.

Praksa mita ili takozvane “provizije” rak-rana je koja ruši
zakonitost i pravne odnose. Katolik, rekao je nadbiskup
Bozanić, koji daje ili prima mito, teško griješi Bogu i ljudima.

Nakon govora doministra Petrica, gosp. Dokuzović je po-
zvao sve prisutne iz prepune dvorane neka postave pitanja o ono-
što ih interesira. Pitanja su bila iz svih područja života Hrvat-
ske, tako da, iskreno rečeno, gosp. Petric nije ni mogao odgovori-
riti na neka pitanja. Prisutni su pitali o tome kako će se ponovo
povratiti povjerenje dijaspore nakon kraha sa Gluminom bankom,
o tome tko je pravi vlasnik Večernjeg lista, o “četničkom spome-
niku” u Vukovaru, o popravku kuća u Slavoniji itd. Gosp. Petric
je odgovarao na pitanja, ali je i obećao neke akcije kako bi se po-
moglo nekima iz naše zajednice doći do svojih prava.

Po završetku tribine, porazgovarala sam kratko s gosp. Petri-
com, koji je odgovorio na moje pitanje o nacionalnom programu
povratka, koji se odnosi isključivo na naše ljude izvan Domovine,
koji će biti predstavljen Državnom saboru, a kada postane zako-
nom bit će temeljna pretpostavka za značajniji povratak dijaspo-
re. Gosp. Petric očekuje razgovore s nama koji živimo izvan
Hrvatske, kako bi se taj zakon mogao uskladiti na zadovoljstvo
svih zainteresiranih.(VK)

Večera Hrvatskog društva penzionera

Prošlog petka, 24. rujna, u prepunoj dvorani Burnhamthorpe
Community Centre naše Društvo hrvatskih penzionera imalo je
svoju zajedničku večeru. Kako sam ja došla nešto kasnije (jer
sam zalutala), stigla sam nakon što su svi već pojeli, no to nije za-
ustavilo prijazne penzionere i svi do jednoga su mi nudili, kako
su rekli “odličnu večeru” - kobasicu ili dvije s krumpir salatam.
Imali su pravo, večera je bila odlična! Nakon ovoga, servirani su
izvršni domaći kolači. U kuhinji su radile, kao i uvijek gde. Šebalj,
Bilecki, Mišljenović i Goljak, marljive radnice, koje stalno negdje
vidite u radu.

Smijeh i zadovoljstvo u očima Marije Hribar, Mandice Cajnar i
Ane Oletić (s lijeva na desno)

Nakon večere jedan od članova Upravnog odbora, gosp. Bi-
lecki je pozvao sve prisutne na ples “sa živom glazbom”, veselim
duetom Nikolom i Martinom. Veselo i “domaće” je bilo na ovoj
večeri: članovi su cijelo vrijeme razgovarali između sebe, stalno
se je čuo smijeh s jednog ili drugog stola, svugdje oko bila su
vesela, nasmijana lica mnogih poznatih penzionera. No, kako su i
penzioneri sramežljivi, gosp. Bilecki je pozvao sve na ples riječi-
ma: “Svaka ženska koja vidi nekog muškarca koji sjedi, neka ga
zgrabi, a Vi muškarci, ako vidite žensku koja sjedi, lijepo se na-
smijte, ako treba i namignite...” Ples je otvorio predsjednik
društva gosp. Goljak s vrlo popularnom, uvijek nasmijanom
gđom. Boljkovac. Dio dvorane, namijenjene za ples, bila je stalno
pun, stalno je netko plesao.

Rekli su mi da je dopredsjednik ovog Društva, gosp. Rudi
Tomić imao rođendan dana kad je bila večera, i kako čujem i taj
rođendan je Društvo penzionera veselo proslavilo. Mi, iz
HRVATKE ISKRE pridružujemo se najboljim željama, a vama
svima iz Hrvatskog društva penzionera čestitamo na brizi za svo-
je članove, i hvala na gostoprimstvu! Bilo mi je zaista lijepo!
Valentina

PIKNIK HRVATSKOG DRUŠTVA “KARLOVAC”

S karlovačkog piknika (s lijeva na desno) Marijan Jurinić (Jaska),
Marijan Lucić (Babina greda), Zvonko Dobrovoljac (predsjednik)

Ove nedjelje, 25. rujna, Društvo Karlovac je održalo svoj
posljednji piknik u svom popularnom parku “Karlovac” u Milto-
nu. Došla sam malo pogledati kako se zabavljaju Karlovčani u
svom parku nešto nakon podneva: dan je bio upravo predivan, to-
pao, sunčan - stvoren za piknik. Park je bio prepun, čak su bili i
prodavači raznih suvenira, bilo je oko 1800-2000 ljudi!!

Malo sam razgovarala s predsjednikom društva gosp. Zvon-
kom Dobrovoljcem, porijeklom iz Brajak Brda, Karlovac. Pitala
sam zašto ovaj piknik ima naziv “berbe grožđa” i rekao mi je da
je u Karlovcu berba grožđa vrlo važno doba, a oni će danas, kao i
u uvijek, kad se društvo malo razveseli donijeti grožđe, i po starom
običaju svaki od plesača treba “ukrasti” malo grožđa za svoju
dragu, i to tako dok grožđe ne nestane - i to sve u plesu!

Za vrijeme piknika održana je i utakmica “Karlovac” - “Inter-
pol”. Pobijedio je “Karlovac” koji se sve više i više penje na ljes-
tvici uspjeha, pa danas zauzima drugo mjesto u svom kupu, sa sa-
mo tri poena iza onoga na prvom mjestu. Kako mi kaže gosp. Do-
brovoljac, nogometni klub “Karlovac” postaje sve popularniji, i
gdje god ide prati ga stalno 200-300 navijača, a među njima mno-
go mladih Hrvata, što je veliki uspjeh! No, nije ni čudo, ova za-
jednica je zaista jaka, jer po riječima “Karlovačkog vjesnika” je-
dino u Karlovcu ima više Karlovčana - toliko ih se nažalost
iselilo ovdje, u Toronto i okolicu!

Za barom su radili Petar Belavić i Damir Babić - kako sebe
nazivaju “radnici”.

DOGAĐAJI ZAJEDNICE

Zajedništvo četvrtkom...

U utorak, 21. rujna ove godine u prostorijama HDZ-a gost HDZ tribine bio je gosp. Ante Petric, pomoćnik ministra Ministarstva za razvoj, useljništvo i obnovu. Tribinu HDZ-a otvorila je gđa. Višnja Geoheli, pozdravljajući sve prisutne, kao i uvaženog gosta iz Hrvatske, koji je na poziv predsjednika HDZ Toronta gosp. Dokuzovića održao kraći govor o radu Ministarstva u kojem on djeluje. U vrlo interesantnom, duljem izlaganju, gosp. Petric je govorio o postanu ovog ministarstva, te o njegovu radu. Ovo ministarstvo, rekao je on, osnovano je 1994. godine, jer se uvidjela potreba za ovakvim ministarstvom kako bi se pratili događaji, koji su tada potresali Republiku Hrvatsku. Gosp. Jure Radić, koji je tada bio ravnatelj ureda Predsjednika, dobio je zadaću osnovati ovo ministarstvo, pred koje su stavljene velike zadaće. Po riječima gosp. Petrica, na oslobođenom teritoriju zatečeno je 137.000 razorenih kuća i stanova, 615 razorenih crkvi, prognanih Hrvata u Hrvatskoj bilo je tada 720.000, no na nesreću, rat je bio i u BiH, tako da je broj prognanih iz te zemlje bio oko 800.000, koji su ili bili u Hrvatskoj, ili prolazili kroz Hrvatsku u druge zemlje svijeta. Gosp. Petric je rekao kako je nađeno 3,5 milijuna mina na tim područjima, što je u stvari najveća katastrofa. Žrtve rata su strašne, a mi smo imali oko 13.500 mrtvih, dok je BiH, bez srpske strane, imala oko 220.000 žrtava. Hrvatska Vlada je tada odlučila, uz podršku svih oporbenih stranaka, napraviti maksimum koliko se može za pomoć stradalnicima. Ovo Ministarstvo započelo je rad s malo iskustva, ali mnogo želja da se nešto učini, i u Hrvatskoj danas su uglavnom obnovljene kuće, skoro svaka prognana obitelj ima osnovne stvari u kućama. Od sadašnjih 520.000 prognanika, vratili smo, po riječima gosp. Petrica, gotovo sve, ostalo je tek nekih oko 60.000, a i ti će do kraja ove godine, najkasnije do Uskrsa, biti zbrinuti. Tada će ta riječ "prognanik" nestati iz našeg riječnika. Što se tiče financiranja, po riječima gosp. Petrica, 99% i nešto više financirala je Hrvatska država iz državnog proračuna, a ostatak od 1% i nešto manje došlo je iz međunarodnih udruga. Dio posla ovog Ministarstva je obnova stanova i kuća za branitelje, ranjene, za obitelji poginulih, a posebno za one vrlo teško ranjene, to jest nepokretne branitelje. Time se tiče stanova koji su napustili Srbi, po riječima gosp. Petrica do sada je obavljeno oko 50% potreba hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata. Ipak, mine su najveći problem, prvo, nema se iskustva, drugo: to su izuzetno velika sredstva, treće, to je strahovito veliki broj mina na jednom manjem području, pa se išlo za tim da se razminiraju područja kako su se gradile kuće. Brinemo se i za Hrvate iz BiH, za one protjerane iz Vojvodine, i Srijema, kao i za naše Hrvate iz Kosova, tako da je pred ovim Ministarstvom veliki broj zadataka. Po riječima gosp. Petrica jedan dio kosovskih Hrvata smješteni su u Voćinu, a drugi u Kistanju. Što se tiče stanova koji su napustili Srbi, u njih su smješteni prognanici, ali država se skrbi za te stanove po međunarodnim propisima, no stvorena je državna agencija koja kupuje te stanove po tržišnoj cijeni, i onda raspolaže s njima po potrebi.

Ovo Ministarstvo, po riječima gosp. Petrica, mnogo je napravilo, no mnogo je još posla pred njim: briga za državnu infrastrukturu, ceste, željeznice, telekomunikacije itd. Hrvatska sama ne može graditi ceste, a posebno ne one koje zahtijevaju mnogo tunela, ili mostova, tako da je gradnja takvih cesta povjerena drugima, uglavnom stranim investitorima uz izvjesne koncesije. Hrvatska bi svakako željela sama graditi sve svoje infrastrukture, no za to, za sada, nema sredstava, po riječima gosp. Petrice, koji govori kako je hrvatski državni proračun enormno visok, a trideset posto

Pomoćnik ministra Ministarstva za razvoj, useljništvo i obnovu gosp. Ante Petric

od proračuna ide za socijalne potpore, zatim mirovine, socijalna davanja itd. Doministar Petric je naglasio kako u Hrvatskoj nije dozvoljena gradnja nuklearke i elektrana na uglj. Uz željeznice, ovo ministarstvo se brine i za luke, i po riječima gosp. Petrica, budućnost luke Rijeke je neupitna.

Dio zadaće ovog Ministarstva su i hrvatski otoci, kojih ima 1187 - otoka, otočića, i hridi, a od toga nastanjeno je samo 65, od toga 35 ozbiljnije, a ostalo je posve prazno. Demografija je isto tako jedan od zadataka ovog Ministarstva, i pomoćnik ministra je naglasio kako je 15 godina zaredom do 1989. godine umiralo oko 51 tisuća, a rađalo se oko 48 - 49 tisuća djece. Da se to nastavilo, danas bi nas malo ostalo, no po njegovim riječima i tu je došlo do pozitivne promjene: 1998 godine rodilo se 52 tisuća, umrlo 48 tisuća. Ovih šest zadnjih mjeseci i dalje pokazuju iste rezultate.

Uz ostalo, jedna od najvećih zadaća ovog Ministarstva je useljništvo. Gosp. Petric je rekao kako vraćamo prognanike u nove kuće, gradimo im prateće socijalne ustanove, ali treba poticati gospodarstvo, i tu se očekuje pomoć useljenika. Gosp. Petric je naglasio kako je u pripremi novi poticajni zakon, o kojemu bi raspravljali s nama, koji smo izvan Domovine, kako bi taj zakon bio najbolji mogući, jer krajnja želja hrvatske vlade je povratak svakog Hrvata.

Gđa. Semenović Dragica (78), prognanik, koja još i danas čeka na obnovu kuće u Šaregradu, kraj Vukovara

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

Ugovori o poslovnim odnosima slabo se poštuju i svatko svakome duguje, te je taj "unutarnji dug" narastao na visoke milijarde kuna. U privatizaciji kao da se je išlo u prilog uskog kruga pojedinaca, ponekad i uz problematične povlastice. Odatle je nastalo spomenuto bogaćenje pojedinaca i sve veće siromaštvo srednjega sloja. Crkva nije protiv časnoga i poštenoga bogaćenja stečenoga radom, a radi nepoštene privatizacije došlo je do velike napašćenosti. do teškoga stanja u školstvu, u zdravstvu i mirovinskom fondu. Nerad i naslijeđena lijenost još je jaka zaraza iz komunističkoga mentaliteta, a kriza privrede i poljoprivrede nastala je zbog lošeg upravljanja.

Svi: i oni na Griču, i oni na Kaptolu, i oni na Pantovčaku trebaju postati suradnici a ne suparnici.

Čini se da bi najhitnije trebalo promijeniti mentalitet: neiskrenost, varanje, laktašenje, veze, privilegije, izigravanje zakona. Ako je netko kriv, kriv je i treba odgovarati bez obzira je li "naš" ili nije "naš". Iskvarenu dušu i srce treba preporučiti. Spas države mora biti vrhovni zakon. Svi: i oni na Griču, i oni na

Sopta: Pojedini se političari boje rezultata glasovanja hrvatskih iseljenika!

Marin Sopta odnedavno je državni tajnik Ministarstva razvitka i useljništva i obnove. Sopta je u iseljništvu živio gotovo 30 godina, od toga više od 25 u Kanadi. Povod za razgovor je njegovo viđenje povratka iseljenih Hrvata, kao i Nacionalni program koji je upravo predočio ministru Juri Radiću.

P. Na čemu je naglasak Nacionalnog programa povratka iseljene Hrvatske?

Sopta: -Ministru Radiću predložio sam viziju Nacionalnog povratka i probleme hrvatskih iseljenika koje treba riješiti. Naglasak je na masovnom i kvalitetnom povratku, uvažavajući činjenicu da među iseljenicima ima i onih koji nemaju dovoljno novca za povratak. Želimo omogućiti povratak i onima koji imaju i koji nemaju novca, s naglaskom na povratak obitelji zbog demografske obnove.

P. Bi li štošta u hrvatskim zakonima i birokraciji trebalo pojednostaviti kad je u pitanju poticaj povratka i ulaganja iseljenika u Hrvatsku?

Sopta: Svakako! Naslijedili smo inertnu birokraciju i to moramo ispraviti. Nakon što usvojimo Nacionalni program, morat ćemo pripremiti i zakon o useljništvu. No, s tim ne smijemo žuriti, a koristit ćemo i pozitivne zakone i iskustva useljničkih zemalja kao što su Kanada, Australija, Izrael. Pritom moramo imati u vidu specifičnosti i mogućnosti svoje zemlje. S obzirom da smo u izbornoj godini, ovi će zakoni malo pričekati dok dođu na red.

P. Koliko se iseljenika dosad vratilo?

Sopta: -Brojke ne znamo, jer službenih podataka nema, a ono što se u javnost iznosi netačno je. Vratili su se znanstvenici, Hrvati

Kaptolu, i oni na Pantovčaku trebaju postati suradnici a ne suparnici. Vlada i opozicija. Pomagati, čuvati, oplemenjivati svoju državu za koju smo toliko trpjeli, borili se i čeznuli. Sretao sam i puno dobrih, plemenitih, velikodušnih ljudi na mnogim mjestima i položajima. I u državnoj i u crkvenoj službi. A i u Crkvi treba puno toga urediti. Nadbiskup Bozanić pokušava provesti potrebne promjene, ali i on nailazi na protivljenje i kritike čak i jednoga dijela klera. Seoske župe sve više odumiru, a po gradovima se nedovoljno i presporo osnivaju nove, jer niti je dovoljno svećenika niti financijskih sredstava. Potrebno je sve jače angažiranje sposobnih vjernika-laika.

Povratak iseljenika.

I što reći o povratku naših iseljenika? Tko ozbiljno misli na povratak u Hrvatsku, neka dobro razmisli: gdje će živjeti, od čega će živjeti, ne nadati se posebnim povlasticama. Odlučujte pameću, a ne srcem.

Josip Gjuran

Buletin. 25. rujna 1999

umirovljeni torontski župnik

druge generacije, poduzetnici koji zapošljavaju između deset i 15 tisuća radnika u Hrvatskoj. Pozitivan je primjer Ministarstvo vanjskih poslova gdje je 18 posto djelatnika hrvatski iseljenici povratnici.

P. Kako gledate na problem iseljavanja mladih stručnjaka iz Hrvatske?

Sopta: To je žalosno, ali trebamo razumijeti da će mladi uvijek odlaziti. No, moramo učiniti sve da to bude što manje. Napisi u djelu tiska koji govore o 200.000 mladih iseljenika, većinom u Novi Zeland, nisu točni. Prema podacima novozelandskog ministarstva useljavanja, tamo je došlo 2.000 Hrvata u zadnjih devet godina.

P. Zna li se koliko je iseljena Hrvatska pomogla domovinu u rat?

Sopta: Podataka nemamo, no tvrdim da iseljenici pomažu Hrvatsku i danas. Po podacima HBOR-a samo kroz banku useljenici su uzložili u Hrvatsku više od 230 milijuna kuna, a da ne govorimo o drugim ulaganjima, donacijama.

P. Mislite li da hrvatski iseljenici trebaju imati svoje zastupnike u Saboru?

Sopta: -Svakako, jer na taj način dokazujemo da je Hrvatska domovina svih Hrvata. Njihova zastupljenost u Saboru je neupitna, a raspravljati možemo o tome kako ih i koliko birati. Neki se političari i stranke tome protive, jer se boje rezultata glasovanja hrvatskih iseljenika. Zato im poručujem da i oni u svojim programima nešto ponude iseljenoj Hrvatskoj.

Miroslava Rožanković, Vijesnik, 17. 09.99

Croatia is an unbelievably beautiful country. It is one of the most beautiful places I have ever seen: islands of white rocky coast with turquoise water in which you can see to 12 feet deep, warm friendly people with no anger, very cleanly and intelligent...

From a letter, written by a Peace Corp volunteer

Dr. Ružica Čavar, predsjednica Hrvatskoga pokreta za život i obitelj, PISMO MEĐUNARODNOMU CRVENOM KRIŽU:

PEČE LI VAS SAVJEST ZBOG UBIJENIH VUKOVARSKIH RANJENIKA?

Hrvatski pokret za život i obitelj poslao je pismo Međunarodnom odboru Crvenoga križa, g. Corneliu Sammarugi:

Poštovani gospodine predsjedniče i suradnici!

Dana 16. rujna 1999. godine, kao i svakog četvrtka, zabrinuti i ožalošćeni ponovno smo okupljeni s upaljenim svijećama pred sjedištem Odbora Međunarodnog Crvenog križa u Zagrebu. I mi, članovi Hrvatskoga pokreta za život i obitelj, odazvali smo se na poziv Centra "Apel"- udruge obitelji zatočenih, nasilno odvedenih i nestalih hrvatskih branitelja i civila tijekom hrvatskoga obrambenoga Domovinskog rata od 1991. do 1995. godine.

Želimo izraziti svoju tugu za svakim prerano i nasilno prekinutim životom i za svakom ožalošćenom, razorenom i uništenom obitelji. Želimo izraziti svoje suosjećanje i solidarnost sa svakom majkom i ocem, svakim djetetom i suprugom, bratom i sestrom poginulih hrvatskih branitelja ili onih za čiju se sudbinu još uvijek ništa ne zna. Bilo je tridesetak tisuća poginulih Hrvata i pedesetak tisuća ranjenih, a još je nepoznata sudbina 1.687 osoba samo iz Republike Hrvatske. Hrvatski pokret za život i obitelj je humanitarna udruga koja djeluje u Hrvatskoj od početka 1990. godine. Nadali smo se u miru živjeti, u miru svoju zemlju izgrađivati, svoju djecu podizati i stvarati sretne obitelji.

Iako mi Hrvati, kao kulturni i civilizirani miroljubivi narod, već blizu 14 stoljeća živimo na ovim prostorima lijepe naše domovine Hrvatske, mukotrpno radeći i boreći se samo za svoju opstojnost, nikada ne osvajajući tuđe teritorije, već samo braneći svoje, zemlja nam je krvlju natopljena i reljef kostima izmijenjen. No, sigurno je da smo najveće zlo doživjeli od strane velikosrpskog beogradskog agresora, počevši od 1918. godine, od kada smo nasiljem i prevarom došli u zajedničku državnu tvorevinu,

Pukovnik Ivan Grujić: MEĐUNARODNI CRVENI KRIŽ VEĆ OSAM MJESECI NIJE POSJETIO NAŠE ZATOČENIKE U SRJ

Predsjednik Vladine Komisije za nestale i zatočene pukovnik Ivan Grujić najavio je provođenje novog programa koji bi pojačao dinamiku prikupljanja informacija, odnosno potaknuo osobe koje nešto znaju da se obrate Komisiji. Za posljednjeg sastanka s osječkim Udruženjem obitelji nestalih i zatočenih, Grujić je nezadovoljnima radom Vladine Komisije kazao da se potraga za određenom osobom ne mora nužno vezati uz područje gdje je nestala, što je potvrdilo i nedavno iskapanje tijela dvadesetak osoba na području Iloka. Za neke od njih potvrđene su pretpostavke da su nestali u Baranji.

"Što se tiče zatočenih osoba na području SRJ, naši pregovori ne prestaju, no napadi NATO - a na SRJ su ih zaustavili. Cijela je međunarodna zajednica upoznata s tom situacijom i naše bi ljude trebali u zatvorima u SRJ obilaziti bar predstavnici Međunarodnog odbora Crvenog križa. No, oni to nisu učinili već osam mjeseci - rekao je pukovnik Grujić. - A jedino pritiscima međunarodne zajednice može se riješiti problem nestalih. Grujić upozorava da je za međunarodnu zajednicu sada puno veći problem Kosovo. O čestim prozivanjima europskih promatrača Grujić je

takozvanu Jugoslaviju. Strašne smo zločine doživjeli u Drugome svjetskome ratu i neposredno nakon rata, a posebno u ovoj užasnoj agresiji od 1991. godine.

Tim srpskim zločincima nije ništa sveto. Bez ikakvih skrupula mučili su i ubijali teške ranjenike, kao i druge nedužne i nemoćne osobe.

To su učinili nakon sloma otpora vukovarskih branitelja. U nazočnosti predstavnika Međunarodne zajednice i Međunarodnog Crvenog križa odvezeno je i ubrzo na najokrutniji način pobijeno 300 ranjenika iz vukovarske bolnice. Da li vas, gospodo iz Odbora Međunarodnog Crvenog križa, peče savjest što ništa niste učinili da spasite ranjenike koji su znali da ste vi nazočni i koji su imali povjerenja u vas? Da li možete mirno gledati otkapanja i pronalaženja u bunarima sve novijih i novijih masovnih grobnica? Do sada ih je nađeno 121. Izgleda da mnogima i to smeta, kao i sprovodi žrtava, te bi, umjesto da se ispričaju i pokaju, najradije sve zabranili, kako se ne bi uznemiravali zločinci, a i oni koji ih nisu spriječili u zločinima.

Međunarodna gospodo, mislimo da ste se i nakon kosovske tragedije i na svakom koraku novih grobnica nedužnih kosovskih civila mogli uvjeriti s kakvim zločincima smo i mi u Hrvatskoj i BiH imali posla. Vi nastojite prikrivati takve zločine, tjerate žrtvu na oprost i suživot, bez kazne za počinitelje, i kažete da morate biti neutralni. No, ta neutralnost vas ne oslobađa odgovornosti da budete objektivni. Znamo da vi iz Međunarodnog Crvenog križa ne možete ništa silom riješiti, ali možete vidjeti i spoznati istinu o agresoru i žrtvama, te ju priznati sebi i reći svijetu.

Vjesnik, 21. rujna 1999

kazao: - Njihova je uloga dokumentiranje svih zločina počinjenih na području Hrvatske, i mislim da je dobro da je takva neovisna ekipa uz nas, jer onda ne mogu tvrditi da mi Hrvati preuveličavamo događaje.

Grujić je istaknuo kako su ekipe za ekshumaciju u petak na području rijeke Vuke pronašle tijelo poginulog hrvatskog branitelja kod kojega su našli moći sv. Leopolda Bogdana Mandića, pa se nada kako će to uvelike pomoći pri njegovu identificiranju. Na sastanku s osječkim obiteljima nestalih i zatočenih bili su i predstavnici OEES - a Ciriaco Rapa i Ahti Virolainen. No, predstavnici OEES - a nisu se izjašnjavali. (Vjesnik)

Služite se našim pokroviteljima:

Modern Age

Plastics Inc.

**Custom Plastic Fabrication
Specializing in Acrylics:**

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays
For more information: Please call Stan Trtanj
Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965
50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

IZ BAKINE KUHINJE:

Tajna dalmatinske "šalše"

U narodnoj dalmatinskoj kuhinji šalša je nezamjenjiv dodatak kuhanom mesu ili preljev različitim tjesteninama. Goto-vo sve o tajnama pripremanja šalše na "način naših baka" naći ćemo u čuvenoj kuharici Dike Marjanović-Radica "Dalmatinska kuhinja". Autorica je prikazala tri različite šalše kojima je zajedničko: rajčica, peršin, češnjak, maslinovo ulje, sol, papar, šećer i bosiljak. Razlikuju se u odnosu na obradu rajčice i prema različitim dodacima.

Evo sažetog prikaza tih "različitih šalši":

1. Rajčicu ogulimo, isjeckamo i procijedimo (sjeme odstraniti), te uz dodatak ulja, peršina, bosiljka, češnjaka, soli, papra i šećera, kuhamo jedan sat.

2. Rajčice prokuhamo, a zatim protisnemo. K tomu treba dodati malo prosijanih mrvica od kruha, soli, papra, češnjaka, peršina, bosiljka i na vršak noža šećera. Kuhati pola sata.

3. Pikantna šalša inačica je jedne od ranije spomenutih, a pripravljamo je tako da najprije pirjamo luk do žute boje, dodamo sjeckanog pršuta, a zatim rajčicu i sve druge sastojke.

O "ŠALSAMA NAŠIH BAKA"

U narodnoj dalmatinskoj kuhinji luk (kapula) se u pravilu ne požućuje, za razliku od talijanske kuhinje, kojoj je to svojstveno. U "kuhinji naših baka" luk ukuhavamo s rajčicom što je posebnost dalmatinske šalše.

Izvorna načela: - svi glavni sastojci "idu istodobno u lonac", kuha se lagano sve dok mješavina ne postane žitka, a sve mirisne sastojke (začinsko bilje, te češnjak, peršin i papar) dodajemo tek pri kraju kuhanja.

Naše je nastojanje pripremiti "više namjensku" šalšu (prilog preljevu, ali i začinski dodatak npr. mesnim umacima). To postićemo odgovarajućom obradom tako da u šalši ne bude nerastvorenih dijelova kapule ni kožica rajčice ili paprike, te da naša šalša odiše svim upotrebljenim sastojcima. To ćemo postići pridržavanjem redoslijeda njihova ukuhavanja.

Kilogram rajčice najmanja je količina za koju se "isplati" potruditi, a mogla bi biti dostatna kao preljev za 0,4 kg špageta. Dakle, na 1 kg rajčice upotrijebit ćemo:

1 srednje veliku kapulu (crveni luk), 1 svježu papriku (baburu), od korjenastog povrća: manju mrkvu, korjen peršin, malo korijena celera, dva fileta slanog inčuna ili jednu slanu srdelu (dobro očišćenu, kost odstraniti), žličicu kapara, 0.15 l maslinovog ulja, kiticu peršina, 1-3 režnja češnjaka, mirisno bilje (1 jušnu žlicu), papar, sol i šećer.

Valja odabirati zrele, mesnate, a tvrde plodove (najbolje su rajčice šljivasta oblika). Kada u pomanjkanju svježih plodova koristimo konzervirane rajčice, bolje je rabiti tzv. "pelate", a ne sjeckane.

Oprane rajčice potopimo nekoliko minuta u kipućoj vodi, što će olakšati skidanje kožica. Nakon toga odstranimo sjeme (preporučljivo je raditi to iznad cjediljke, kako bismo iskoristili i ocijedeni sok), a mesnate dijelove isjeckamo i složimo u odgovarajuću posudu, dolivši sok ocijedena sjemena.

PRIPREMA, OBRADA I KUHANJE

Crveni luk (kapulu) oljuštimo i raspolovimo, pa ga pustimo stajati oko 20 minuta u mlakoj vodi, a zatim ga tanko lisnato narežemo ili, još bolje, izribamo i pridružimo rajčici. Papriku baburu (boja nije važna, može biti i crvena, ali je važno da je sočna) raščetvorimo, odstranimo sjeme i ribamo kožice, tako da unutrašnju stranu paprike prislonimo na ribež. Pridružimo je smjesi rajčice i crvenog luka.

Korjenasto povrće, mrkvu, omanji korijen peršina i malo

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

korijena celera, također dodajemo naribane prijašnjoj smjesi. U odnosu na tradicionalnu, dalmatinsku šalšu, dodatak korjenastog povrća predstavlja novotariju, pa je potrebno obrazloženje: rajčice znaju biti kiselkaste (posebno one iz konzervi), a korjenasto povrće je slatkasto i svrha mu je uravnotežiti okus. Inače je uobičajeno potisnuti kiselkast okus rajčice dodavanjem šećera, što ni u našem postupku nije isključeno, ako to nismo uspjeli postići predloženim povrćem. Sada slijedi dodavanje začina: maslinovo ulje, inčuni ili slana srdela, slane kapare i vrlo malo soli. Kuhanje počinjemo na jakoj vatri, dok smjesa ne zavrije, a potom stišamo vatru toliko da šalša lagano (stiha) kuha. U tom prijelazu, od naglog do tihog vrienja, valja stalno miješati, a poslije toga tek povremeno, kako ne bismo zaboravili da postoji kuhača! Kuhanje traje dok umak ne postigne gustoću sličnu kuhanoj palenti. Tada okusimo i prema potrebi dosolimo, ako je kiselkasto, dodamo žličicu šećera i dobro promiješamo. Kada su okusi slano-kiseloslatko usklađeni (uravnoteženi) dodamo peršin i češnjak, papar (mljeveni), te mirisno bilje. Potpuno stišamo vatru, promiješamo, i pustimo hladiti na ugašenom štednjaku. Dodatak sastavljen od mirisnog bilja i peršina te češnjaka (umjereno) pridružili smo umaku tek pri kraju kuhanja, kako bismo uživali mnoga djelotvorna svojstva tih sastojaka. Pri dužem kuhanju ona bi se nepovratno izgubila, što bi osiromašilo ukusnost i mirisnost umaka.

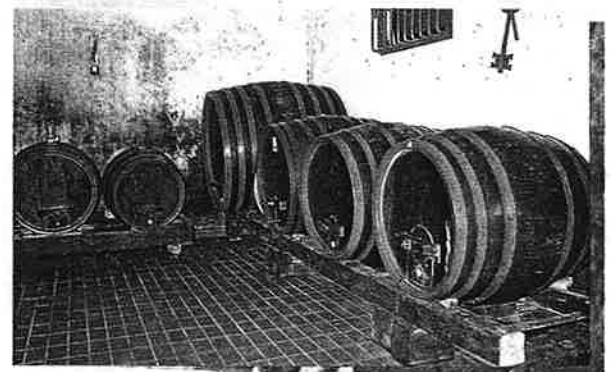
(Jutarnji list, Vikend)

Nastavak sa str. 18

Budnica "Brod nek čuti udarca" postigla je vrlo brzo veliku popularnost i rasprostranjenost, ne samo u Hrvatskoj. U Beču je bila izvedena 6. studenog 1847. na "Slavenskoj zabavi" u Lisinskoj obradi. Tu melodiju, prema Kuhaču, upotrijebio je također u svojoj koračnici i kapelnik varaždinsko - đurđevačke graničarske pukovnije. Tako je hrvatska vojska krenula u mađarski rat svirajući i pjevajući tu Rusanovu melodiju. Trio Straussove koračnice skladan je prema obradi Lisinskoga, ali kako je on došao do toga predložka nisam mogao ustanoviti. Je li bio "Jelačić - marš" izveden u ono vrijeme u Hrvatskoj, nije mi poznato. Franjo Kuhač je posjedovao prvo glasovirsko izdanje te koračnice od Tobijasa Haslingera udove i sina.

Tek u svibnju 1990. doznao sam da je Strauss skladao tu koračnicu. U tom trenutku bilo mi je jasno da se ta skladba mora bezuvjetno svirati kod ponovnog otkrivanja spomenika bana Jelačića u Zagrebu. U Beču se nalazi autograf - partitura te koračnice i tako je mojim posredovanjem ona mogla biti izvedena 16. listopada 1990. u Zagrebu, kod otkrivanja spomenika. Vjerojatno je bila prva izvedba u Hrvatskoj. Pošto u Beču nije postojala partitura za duhački orkestar, ja sam učinio jedan takav aranžman, da se "Jelačić - marš" može izvoditi i u toj verziji. Na moj prijedlog 16. rujna 1999. izdaje Hrvatska pošta prigodnu marku, u povodu za nas te vrlo važne obljetnice.

Vladimir Haklik, *Vjesnik*, 16. rujna 1999. (HIC)

Sve je spremno za vino.....

Nacionalni park Paklenica

Da je Velebit kojim slučajem manji, vjerojatno bi već danas čitav bio proglašen nacionalnim parkom. Jer, ako ijedan naš planinski masiv po svojim prirodnim osobinama i vrijednostama to zaslužuje, onda je to zacijelo Velebit. Bogatstvo geomorfoloških fenomena, raznolikost biljnog i životinjskog svijeta, atraktivnost krajolika i netaknuta priroda - sve je to udruženo u toj planini. Kako je međutim, Velebit dug gotovo 150 km, bilo ga je nemoguće izdvojiti u cjelini kao nacionalni park. Umjesto toga nastoje se zaštititi njegovi najvrijedniji i najmarkantniji dijelovi.

Jedan od takvih dijelova je nacionalni park Paklenica, na primorskoj strani južnog dijela Velebita. Paklenica je u geografsko-pejzažnom pogledu najzanimljiviji dio Velebita, a po nekim drugim svojstvima - geološko-stratigrafskim, hidrografske i vegetacijskim - čak i nadmašuje druge predjele Velebita!

Na cijeloj dužini, od Senja do Zrmanje, doline Velike i Male Paklenice jedine prekidaju kontinuitet inače kompaktne primorske padine; najprije kanjonske, a zatim nešto šire doline presjekle su ovu padinu i uvukle se duboko pod najviše velebitske vrhove. Tima dolinama teku i jedini vođeni tokovi velebitskog primorja. Oni su u gornjem dijelu stalni, ali kasnije poniru pa do mora stižu vode samo za jačih kiša.

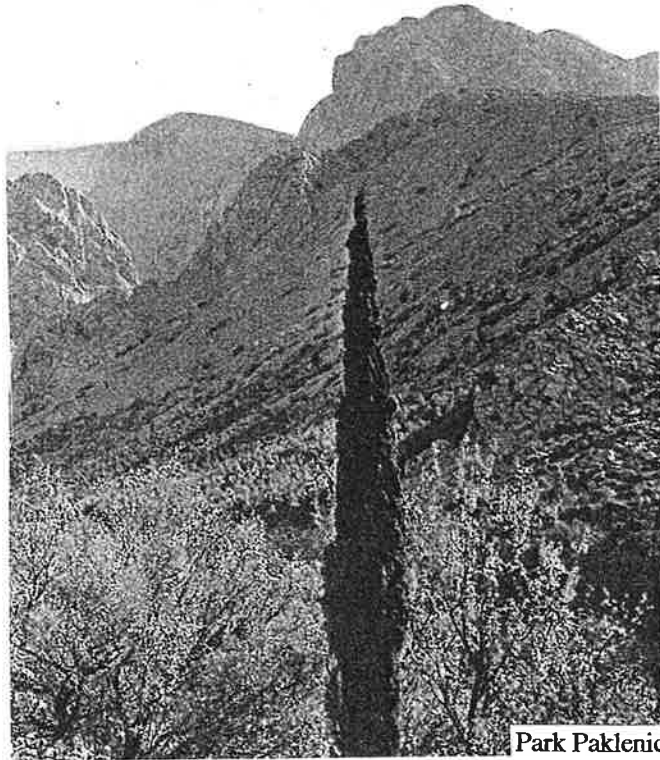
Najatraktivniji dijelovi nacionalnog parka Paklenica svaka su kanjoni - bujičnici, koji počinju neposredno us obalu. Gotovo do središta jednog od njih - Velike Paklenice - može se stići automobilom. To su najznačajniji erozivni oblici Velebita, po prečni na smjer pružanja planina i slojeva. Rijetko se gdje čovjek osjeća tako malen kao u kanjonima Paklenice: nad njim se strmo-glavo dižu 400 m visoke litice, a oko njega i u koritu bujice razbacane su gromade stijena, teške i po nekoliko desetaka tona. Mala Paklenica, s pritokom Orljačom, nešto je manja, ali za razliku od Velike Paklenice gotovo neprohodna, zato možda još romantičnija.

Za razliku od donjih kanjonskih dijelova, stjenovitih i bez vegetacije, gornji su tokovi pitomiji, šumovitiji i u širim dolinama. Mijenjaju se i smjerovi tih dolina, pa se na pr. Velika Paklenica pretvara u izrazito uzdužnu dolinu.

Bogatstvo biljnog svijeta druga su značajka nacionalnog parka Paklenica. Posebno to vrijedi za šume koje zapremaju gotovo polovinu njegove ukupne površine (koja iznosi 36 km²) i na taj način čine jedinu veću i cjelovitu šumsku površinu na primorskoj strani Velebita. Vegetacijsko-šumske zanimljivosti to su veće što se taj park prostire od mora do najviših velebitskih vrhova, što je omogućilo da se formiraju najrazličitije biljne zajednice. Među šumskim zajednicama najrašireniji su razni tipovi bukovih šuma, zatim autohtone i čiste sastojine crnog bora, koje zauzimaju uglavnom više dijelova padina i vrhova (Paklenica je dobila i ime prema smoli, odnosno "paklini" koja se prije iz ovih borova vadila i upotrebljavala za paljenje luči i mazanje borova.)

Među florističkim ukrasima Paklenice ističemo vegetaciju stijena, osobito razne vrste zvončica koji nas prate od prvih kanjonskih litica do najviših velebitskih kukova. Monotoniju kamenjara uljepšat će vrisak u cvatu, a u šumama Gornje Paklenice iznenadit će nas osamljeni tamnogrimizni ljiljan.

Za faunu Paklenice također se može reći da je zanimljiva i bogata. Tu ćemo naći mnoge endemične kukce i leptire, gmazove i osobito bogatu artofaunu (ptičji svijet). Utvrđeno je da se u parku gnijezde čioipa bijela, vjetruša klikavka, gavran, crvenorepka kovač, kamenjar cmokrili i brgljez lončar, a može se to pretpostaviti i za bieloglavog suna, bijelu crkavicu i orla zmiara. Od sisavaca u Paklenici žive kuna bjelica i kuna zlatica, lisica, lasica, razne vrste šišmiša, a susreće se i medvjed.

Park Paklenica

U neposrednoj blizini Paklenice nalaze se i neki drugi vrijedni predjeli (Bojinac, Veliko rujno, niz vrhova između Badnja i Sv. Brda itd.) koji s njom čine cjelinu, pa će se u svrhu kompletiranja i obogaćenja prirodnih vrijednosti u skorijoj budućnosti vjerojatno proširiti granice ovog nacionalnog parka.

Paklenica obiluje alpinistički zanimljivim stijenama. Među njima je i glasoviti Anića kuk sa stijenom koja svojom razvedenošću, brojnim problemima i prevjesima privlači pažnju europskih penjača. U njegovoj su stijeni izvedeni najteži penjački usponi u Hrvatskoj, a u posljednje doba stijena je postala i područje tehničkog uspinjanja (uspon Bridom Klina 1973. trajao je 7 dana). Danas je područje Paklenice najbogatije i najzanimljivije penjačko područje u našoj državi. Njegova je posebna vrijednost u lakoj pristupačnosti, jer je u neposrednoj blizini Jadranske magistrale, i u klimatskim prilikama koje zimi omogućavaju uspone u uvjetima koji su gotovo ljetni, što je u alpskim zemljama nepoznata pojava. U podnožju Anića kuka oveća je livada Anića luka s izvorom, koja je desetljećima služila alpinistima kao kamp. Tu se za prvosvibanjskih blagdana tridesetak godina, sve do domovinskog rata, održavao godišnji alpinistički skup. Preko noći izniknuo bi šatorski grad, ponekad s blizu tisuću prtenjača iz zemlje i svijeta. Tom se prilikom tu okupilo do tisuću penjača radi kampiranja, razmjene iskustava, i penjanja u okolnim stijenama. Alpinističke mogućnosti otkrivene su 1938., ali je prvi pokušaj završio smrću (zagrebački alpinist D. Brahm). Penjačka era započinje 1961. i od tada je izvedeno blizu tisuću prvenstvenih uspona. Premda se na prvi pogled čini kao da se riješeni svi problemi, svake godine penjači nalaze još teže smjerove. Danas je penjačko djelovanje regulirano pravilima Parka. Penjanje je dopušteno samo na istočnoj strani Klanca, zaključno s Anića kukom, a na suprotnoj strani zaključno s Manitom peći. U Maloj Paklenici penjanje je zabranjeno jer je izdvojena kao zona divljine u kojoj se gnijezdi bjeloglavi sup.

Po knjigama "Prirodne znamenitosti Hrvatske" i "Hrvatske planine", dr. Željko Poljak

Glas koncila:

BOŽIČNO DOBA NIJE PRAVO VRIJEME ZA IZBORE

Koji bi mudri političar mogao na sebe navući odgovornost za takvu bezobzirnost prema vjerovanjima, osjećajima i običajima birača, stoji u uvodniku Glasa koncila

Zagreb, "Božićno doba nije za izbore" naslov je komentara u "Glasu koncila" od 19. rujna u kojemu se komentator osvrće na glasove kako bi izbori za zastupnike u Hrvatskom državnom saboru mogli biti održani u božićno doba ove godine.

- Vijest ili glasina sama po sebi djeluje nevjerojatno jer političkoj vlasti, koja god bila, ne može biti svejedno što o njoj i njezinim postupcima misle katolički građani ove države. Bilo bi to čudno i nipošto ukusno u bilo kojoj državi kršćanskoga svijeta, odnosno svijeta koji baštini kršćansku uljudbu. Kako bi onda moglo biti moguće u Hrvatskoj, koju bi čak neki od istaknutih političara htjeli smatrati katoličkom državom, premda je to u naše doba sasvim nestvarno, neodrživi anakronizam - ističe komentator, dodajući kako "provoditi u te dane bez sumnje žestoku predizbornu kampanju, značilo bi pokvariti tradicionalno ozračje, promijeniti značenje i sadržaje tih svetih dana."

Svećenički bojkot izbora?

-Koji bi mudri političar mogao na sebe navući odgovornost za takvu bezobzirnost prema vjerovanjima, osjećajima i običajima svojih birača - pita se komentator i nastavlja - "Premda Crkva svjesno odbija ulogu partnera političke vlasti, nema sumnje da je njezin utjecaj na političkom području nezanemariv. Što se može očekivati od vodstva Katoličke crkve i drugih kršćanskih crkava u Hrvatskoj ako predizborna kampanja i samo održavanje izbora tako duboko promijeni uobičajeno blagdansko ozračje?

U najboljem slučaju obzirna šutnja koja će teško prikriti povrijeđenost. Pokaže li se, pak, da organizatori izbora u te božićne

Vladimir Seks: BEZ KONSENZUSA, DIJASPORI 12 ZASTUPNIKA I DOPISNO GLASOVANJE

ZAGREB - Zbog odustanka oporbene šestorice od konsenzusa o izbornom zakonu odnosno zbog toga što su njihovi čelnici izjavljivali da ih više ništa iz sporazuma sa HDZ - om ne obvezuje, Klub zastupnika HDZ - a razmatra mogućnost odustajanja od nefiksne kvote za izbor zastupnika, koji se biraju s posebne liste, namijenjene hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj. Naime, u Klubu HDZ - a, koji je zasjedao sinoć, izražena je vrlo velika rezerva prema nekim rješenjima koja se odnose na primjenu nefiksne kvote, rekao je to predsjednik Kluba zastupnika HDZ - a u Hrvatskom državnom saboru Vladimir Seks, objasnivši kako bi se tako ostalo kod dosadašnjega rješenja prema kojemu je dijaspora imala 12 zastupnika.

Seks je najavio i da se razmatra mogućnost uvođenja dopisnoga glasovanja, ali je ostavio otvorenu mogućnost da se postigne suglasje svih parlamentarnih stranaka o raspravi o paketu izbornoga zakonodavstva, čiji je predlagatelj Klub HDZ - a. Istaknuo je da je dogovor moguć, ali bez ultimativnih zahtjeva oporbe o rješenju u svezi s izmjenom Zakona o HRT - u. Govoreći o pojedinostima razgovora koje je jučer vodio sa šefom misije OEES - a u Hrvatskoj Bernardom Poncetom, Seks je kazao da je visoki predstavnik Međunarodne zajednice izrazio želju OEES - a da se svima koji imaju hrvatsko državljanstvo omogućí glasovanje u zemljama u kojima trenutačno žive, s tim da uvjet ne bude njihov povratak u Hrvatsku. Pritom je posebno naglasio da je to mišljenje u skladu s HDZ - ovim prijedlogom, prema kojem bi se svim hrvatskim državljanima omogućilo glasovanje, bez obzira na to gdje se nalaze, za zastupnike Zastupničkoga doma. Oni mogu birati hoće li glasovati u hrvatskim diplomatskim predstavništvima, ili će doći u Hrvatsku.

Na pitanje bi li u tom slučaju Srbi koji žive u SRJ, a imaju hrvatsko državljanstvo, glasovali za listu u posebnoj 10. izbornoj

dane računaju da bi im blagdansko raspoloženje mogli ići u prilog, da bi crkvena slavlja, barem neizravno, poticala birače na određena opredjeljenja, zacijelo će se razočarati. Svećenici, koliko god i bilo u kojem smjeru bili zabrinuti za ishod izbora, bili bi time u najblažem slučaju smeten i pasivizirani. Vjerojatno bi zbog toga izostalo i ono što bi im glede izbora trebala biti dužnost - poticati ljude da ozbiljno promišljaju o programima stranaka i svojstvima kandidata te da ne apstiniraju, da se odgovorno posluže svojim pravom glasa jer o ishodu izbora uvelike ovisi budućnost države i narodne zajednice, ostvarivanje ljudskih i narodnih prava i promicanje blagostanja."

Nema primjera u svijetu

Komentator navodi kako je činjenica da će u vrijeme božićnih blagdana mnogi hrvatski građani koji rade i borave u inozemstvu doći u domovinu, pa bi u te dane mogli sudjelovati na izborima.

-Pitanje sudjelovanja u izborima hrvatskih državljana koji borave u inozemstvu moralo bi se rješavati mnogo određenije i promišljenije, a ne prepuštati ga takvoj blagdanskoj slučajnosti - upozorava komentator Glasa koncila. Komentator ističe da nigdje u svijetu kršćanske baštine nije bilo primjera da se izbori održavaju u božićno doba. Stoga smatra da bi predizborna kampanja trebala završiti prije toga doba, kako bi se izbori mogli održati u prvoj polovini prosinca. Također ističe kako bi održavanje izbora u prvoj polovici siječnja opteretilo božićne dane, "što bi onemogućilo do lično zanimanje i poštivanje sredstava javnog priopćavanja za božićna događanja". (Jutarnji list)

jedinici ili u izbornoj jedinici u kojoj su prije živjeli, Šeks je kazao da Hrvatska ima jasnu središnju evidenciju s popisom državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, kao i popis koji se vodi za svaku općinu, grad ili županiju, gdje su upisani državljani koji imaju prebivalište u Hrvatskoj. Srbi koji su hrvatski državljani, kazao je Šeks, pripadaju jednoj ili drugoj kategoriji, i prema tome će se odrediti i njihov način glasovanja. Predsjednik Kluba HDZ - a istaknuo je da je 10. izborna jedinica predviđena za hrvatske državljane koji nemaju prebivalište u Hrvatskoj. Tu će stranke kandidirati onoliko kandidata koliko bude određeno Zakonom. Građani Hrvatske koji nemaju prebivalište u Hrvatskoj mogu odabrati, zaključio je Šeks, bilo koju od stranačkih ili nezavisnih lista. (Večernji list)

IZBORI SIGURNO NEĆE BITI PRIJE 19. PROSINCA!

ZAGREB, 20. rujna - Izbori sigurno neće biti prije 19. prosinca, a hoće li biti u prosincu ili siječnju odlučit će predsjednik Republike. Rekao je to predsjednik Sabora Vlatko Pavletić na konferenciji za novinare u ponedjeljak uoči jesenskog početka rada parlamenta. Čak četrdesetak točaka dnevnoga reda Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora treba odraditi na sjednici koja počinje u srijedu. No, nedvojbeno je da to neće biti posljednja sjednica u ovom mandatu Zastupničkoga doma. Naime, posljednji rok za raspuštanje Doma (prije izbora) jest 27. studenoga, pa se prema nekim najavama očekuju možda još i dvije sjednice s obzirom na velik posao koji zastupnici trebaju odraditi u sljedeća dva mjeseca. Pred Zastupničkim je domom paket izbornog zakonodavstva odnosno Prijedlog zakona o izborima zastupnika u Zastupnički i Županijski dom Sabora, te Prijedlog zakona o izbornim jedinicama. Kako je riječ o zakonskim prijedlozima što ih je u sorsku proceduru uputio Klub zastupnika HDZ - a, oporbene stranke nastavak na str. 10

JUGOISTOČNE OSOBNE ISKAZNICE

Prije nekoga vremena, nakon što sam u dva mjeseca objavila čitav niz članaka protiv Pakta o Jugoistočnoj Europi, moji protivnici su javno izjavili kako Pakt i nije morao prolaziti kroz saborsku proceduru potvrđivanja, jer to nije međunarodni sporazum, nije međunarodni ugovor, nego samo zaključak, koji nitko nije potpisao. Pa, ipak, Pakt o stabilnosti ima prvih praktičnih posljedica, pokazuje prve praktične oblike. Upravo ovih dana u New Yorku, u doba zasjedanja Opće skupštine, hrvatski ministar Granić ima sastanke u okviru Pakta. Zemlje Jugoistočne Europe u američkom New Yorku skupljene su na kup, i ostavljene da jedna drugoj predlažu programe suradnje. Naš Granić, ministar, nije mogao biti primljen na razini višoj od američkoga pomoćnika ministra vanjskih poslova, i dopustio je da ga Strobe Talbott, po položaju niži od njega, javno naziva kolegom i prijateljem. Dakle, Granić se nije sastao čak ni sa svojom pravom američkom kolegicom, Madeleine Albright. Albrightica, pak, s ministrima vanjskih poslova zemalja Jugoistočne Europe, ne želi se sastajati posebno, nego sa svima zajedno i istodobno. Priređuje im kurtoazni ručak, na kojemu će oni biti svi - kao izaslanstvo "Jugoistočne Europe".

Svi ti protokolarni događaji najbolje govore kakva je narav Pakta o stabilnosti, dokazuju kako je, kao što sam već pisala, riječ o Međunarodnom ugovoru, kojim se oblikuje višenacionalna državna nakupina, a koji nije predodčen nacionalnim saborima tih zemalja. Bodo Hornbach, Nijemac, već počinje nastupati kao guverner tih zemalja, a svi pregovori koji će se voditi u ovoj prvoj fazi, bit će vođeni skriveno i potajice. Na primjer, bit će vođeni ozbiljni pregovori o JANAF-u, hrvatskom naftovodu, koji je građen za potrebe Jugoslavije. Taj i danas treba novoj Jugoistočnoj Europi, pa će biti nastavljeni dogovori o pravnom i vlasničkom statusu JANAF-a, a hrvatska će javnost iz tih dogovora biti posve isključena. Tko zna u kojim gradovima će se Pakt o Jugoistočnoj Europi sastajati, tko zna što će se na tim sastancima razgovarati. O svemu ćemo dobivati suha "diplomatska" priopćenja, i samo će nas jednoga dana Drobnjak ili Granić izvijestiti kako su se u sklopu Pakta dogovorili ovo ili ono što će za sve hrvatske građane biti obvezujuće. Zašto bismo dopustili da nam se to dogodi? Jedan od prvih koraka prema Jugoistočnoj Europi napravljen je već ovih dana. Najavljena je uvedba novih osobnih iskaznica. Na njima će, kazali su nam predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, podaci biti ispisani hrvatskim i engleskim (!) jezikom, a ime će biti pisano najprije prezimenom, pa tek onda osobnim imenom. Kazali su također kako je to prema "europskim standardima" i kako je to "priprava za ulazak u Europu". Ulazak u Europu! To je ulazak u Balkan, kamo nas i Europa i SAD žele što prije utrpiti, ne bi li napokon opet nama vladali. To je ulazak u Pakt o stabilnosti, za koji se naš ministar Granić toliko zauzima. To je ulazak u razdoblje marionetske vlade, što bi je u Hrvatskoj željeli postaviti Amerikanci, pa zato traže izručenja od Blaškica do Tute, ne bi li nasilno svrgnuli Tuđmana. I prije svega, osobna iskaznica na engleskom, s prezimenom prije imena znači kršenje hrvatskoga ustava.

Jedini jezik koji je u Hrvatskoj službeni jest hrvatski. Na službenim spisima i osobnim dokumentima, poput osobne iskaznice, smije se pojaviti samo hrvatski jezik. Engleskomu, koji se ovdje pojavljuje kao jezik kolonijalnoga vladara, nema nikakvoga mjesta na hrvatskim osobnim iskaznicama. Također, u hrvatskomu jeziku osobno ime se nalazi prije prezimena, i svaka promjena toga redoslijeda protivi se hrvatskomu jeziku. Dakle, hrvatsko se ministarstvo svojim prijedlogom sukobljava s ustavom. Međutim, kad su neki saborski zastupnici prije nekoliko godina predlagali zakon o hrvatskom jeziku, taj je prijedlog u američkom plaćenič-

kom tisku u Hrvatskoj proglašen zastrašujućim "fašizmom". Jezik je javno dobro, jezik je jedan od temelja suvereniteta, u svakoj državi. Ako imamo zakone o djelovanju nekih agencija, ako zakonom nastojimo svaku pojavu u društvu urediti, zato što država mora počivati na logičnom i zakonskom poretku, kako to da ne smijemo zakonom urediti tako važnu stvar kao što je jezik. Zato što američkim osvajačima ne odgovara zakonska utemeljenost hrvatskoga jezika, budući da su hrvatsku državu nakanili vratiti u Jugoslaviju, a njezin jezik u "srpsko-hrvatski". Hrvatski bi građani morali napokon reagirati i javno. Ne bi smjeli prihvatiti osobne iskaznice, koje ih pretvaraju u američku koloniju sa "srpsko-hrvatskim" službenim jezikom i pravopisom. Ne bi smjeli prihvatiti odluku kojom se ruši hrvatski ustavni poredak, a uspostavlja novojugoslavenski, u sklopu Pakta o Jugoistočnoj Europi.

Maja FREUNDLICH, Vjesnik

DUBROVČANI NE PRIHVAĆAJU SPORAZUM O GRANICAMA HRVATSKE I BIH

Dubrovnik- Sporazum o katastarskom razgraničenju iz 1974. godine, koju Vlada uzima kao temeljni kriterij za određivanje granice prema BiH, hrvatska strana nije ni potpisala.

Naime, ministar vanjskih poslova Mate Granić jučer je pokušao uvjeriti vijećnike Županijske skupštine dubrovačko-nere-tvanske da otočići Mali i Veliki škoj pripadaju "bosanskom arhipelagu". Međutim, Dubrovačani su iznijeli niz dokaza da otočići pripadaju katastarskoj općini Duba Stonska. Osim izvoda iz katastarskih knjiga i brojnih zemljovida vijećnik Ivo Gučić iz Malog Stona rekao je kako su njegovi rođaci nedavno podnijeli zahtjev za denacionalizaciju zemljišta na ta dva škoja. Objašnjenje potpredsjednika Vlade Granića nije prihvaćeno i zaključkom je predloženo da saborski zastupnici ne ratificiraju sporni sporazum između BiH i Hrvatske te je zatražena pojedinačna odgovornost članova Vlade. (Jutarnji)

Slogan HDZ-a na izborima bit će:

SVI SU DOBRI, ALI MI SMO BOLJI!

(Večernji list, 25. rujna 1999)

Nastavak sa str. 9

javljaju brojne primjedbe. Prema najavama, do 15. listopada oba će se zakona prihvatiti i u drugom čitanju, što znači da će biti poznata pravila za predstojeće parlamentarne izbore. (Večernji list)

Služite se našim pokroviteljima:

	TEL: (905) 602-8900 FAX: (905) 602-8899 Mobile: (416) 399-4309 E-mail: Generaltourist@ICA.net Web page: http://www.Generaltourist.com
TRAVEL SERVICE LTD.	
Special Agents for CROATIA AIRLINES Member of IATA	Exclusive Agents for CAR RENTAL in Croatia
3045 Southcreek Road, Unit 1 Mississauga, Ontario., CANADA L4X 2X6	JOHN LONCARIC President

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

BEZ POPEVKE "HRVATSKOGA SINATRE" KRAPINA JE NEZAMISLIVA

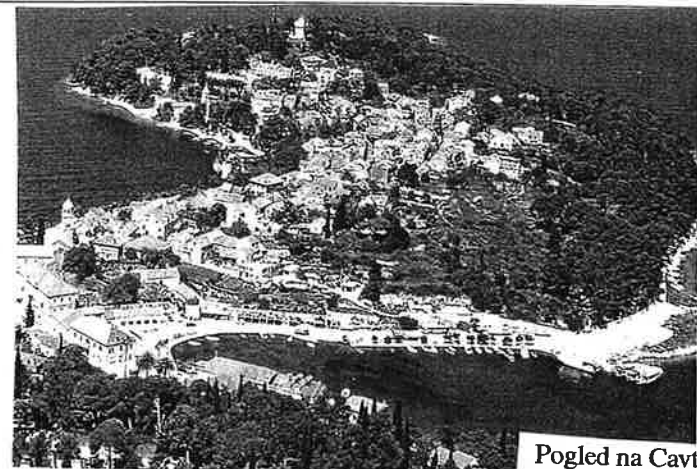
Dva su događaja, koja možda izravno i nisu vezana uz Festival kajkavske popevke, ipak, bar iza kulisa, obilježila ovogodišnji završni koncert "Krapine '99". Nije bilo zviždanja nezadovoljnih radnika, kao što se događalo u posljednje dvije godine. To, dakako, prošlih godina nije remetilo održavanje završnoga festivalskog koncerta, ali neka je nelagoda ipak lebdjela u zraku. Ono drugo, a što je najviše pogodilo dugogodišnje sudionike te rujanske svetkovine, iznenadna je bolest autora i izvođača Ive Robića koji se na krapinskom festivalu nije pojavio prvi put u njegove 34 godine održavanja. Vijest da je 76 - godišnji Ivo Robić u bolnici stigla je popodne pred generalnu probu. Nakon razgovora organizatora umjetnički direktor Festivala Stjepan Mihaljinec zamolio je prof. Branka Ovčarića da vokalni dio izvede na klarinetu, što je on prihvatio. Bilo je to prvi put da se jedna popevka namijenjena vokalu izvede instrumentalno jer drugoga načina da ona ostane efektna i da publika ne bude zakinuta za njenu izvedbu, zbog kratkoće vremena - nije bilo. Događale su se bolesti i prije, no uvijek je ostajalo toliko vremena da skladbu na brzinu nauči jedan od kolega izvođača. Iako neki mlađi izvođači nisu znali što se događa, oni koji s Ivom Robićem na Festivalu u Krapini bili 33 godine bili su duboko potreseni.

- Ivo, moj prijatelj od prvih festivalskih dana, vjerojatno je imao naporan dan i obveza da nastupi ovdje možda je i ubrzala taj događaj. On je vrlo emotivan što se Krapine tiče, ali i odgovoran u svome poslu. Što sad reći? Robić je čovjek koji je u Krapini i Zagrebu bio hrvatski Sinatra, pjevač koji nikad nije zatajio - rekao nam je skladatelj, dirigent i direktor Tjedna kajkavske kulture u sklopu kojega se održava Festival, Viktor Crnek. Ta je vijest pogodila i onoga, tada četrnaestogodišnjeg, dječaka koji je na prvom Festivalu hrabro otpjevao "Na Sljeme, na Sljeme, na Sljeme" i pobijedio - Radeka Brodarca: "Sve nas je to strašno pogodilo, svi smo u komi", rekao je. I Zlatko Vitez zaželio je Robiću brzi oporavak jer: "Bez Robića je Krapina nekak nezamisliva". Elviri Voći navrla su sjećanja na prvi polazak u Krapinu karavanom od Kaptola u narodnim nošnjama, u kojoj je bio i Ivo Robić. "To je za nas strašan šok. Ovoga trenutka ne možemo nista pomoći. No, bolest ne pita, publika ne smije osjetiti što mi proživljavamo i moramo odraditi svoje", rekla je Elvira Voća, a tako je i bilo. Na završnoj večeri Festivala kajkavske popevke "Krapina '99" izvedeno je svih 25 skladbi među kojima i dvije koje su u završnu večer ušle kao najbolje iz prve festivalske večeri "mladih nada" u koju je "ušlo" 18 novih kajkavskih popevki.

Sljedeće godine ponovno nagrade?

Nagradu su festivalski orkestar HRT-a, skladatelji, tekstopisci, aranžeri, dirigenti i vokalni izvođači dobili samo pljeskom jer je natjecateljski dio ukinut prije desetak godina "...da se izbjegn timeri, da ne budu zakinuti operni pjevači, jer je publika uvijek izabirala lakšu pjesmu, a i atmosfera je sada kolegijalnija, prijateljska, krasna", rekli su neki izvođači. Možda će prilika da se takvo što ponovi biti već sljedeće godine na jubilarnom 35. festivalu, ali tada će se nakon glasanja slušatelja radiopostaja ipak izabrati najljepša popevka. Ta inicijativa postoji još od prošle godine, a ima puno razloga da radiopostaje emitiraju program ovoga festivala.

Silva Videk, *Večernji list*, 13. rujna 1999., str. 22. (HIC)

Pogled na Cavtat

TISUCU AMFORA POPUT TISUĆU BISERA

ZAGREB - U neposrednoj blizini Cavtata, na samo 27 metara dubine (što je prilično neatraktivna dubina za tragače podzemskih vrijednosti) ronionci su pronašli ostatke antičkoga teretnoga broda s očuvanim amforama kojima se prevozilo ulje. Ovaj pravi arheološki podzemski biser pronašao je Boris Obradović iz Cavtata, a s Ninom Puhierom stručna arheološka ekipa zaronila je 8. rujna i napravila fotografije i video snimke nalazišta potonuloga broda, koji je transportirao velik broj amfora, a prema procjeni moglo bi ih biti i tisuću, smještenih u dva ili tri sloja na brodu. O tom dosad najvećem teretnom potonulom brodu s naše obale Jadrana (dužina 21 i širina 11 metara) jučer su novinari dobili informacije u Ministarstvu kulture od ministra mr. Bože Biskupića i Marijana Orlića, glavnog hidroarheologa.

"Dosad tako veliki nalaz nije pronađen ovako blizu obale", kazao je mr. Božo Biskupić, dodajući kako je nedavno stigla informacija u Odjel za zaštitu arheološke baštine od vanjskog suradnika Nine Puhiere iz Dubrovnika o nalazu tereta antičkog broda u vodama oko Dubrovnika. Prva informacija bila je da se nalazište počelo devastirati, stoga su ronionci snimili sadašnje stanje, a nalaz je prijavljen Pomorskoj policiji zbog zaštite".

Prema riječima arheologa Marijana Orlića, stručnjaka za podzemne lokalitete, ovih dana će Ministarstvo kulture učiniti sve da se podzemna pozicija potonuća broda što bolje zaštiti metalnim kavezom jer ovoga časa nemamo mogućnosti desalinizirati i obrađivati ovako velik broj amfora. Centar za hidroarheologiju koji se gradi pri Arheološkom muzeju u Zadru primarno će primiti antičku brončanu skulpturu izvađenu kod Lošinja. "U blizini Cavtata ovo je drugo važno podzemsko arheološko nalazište. Nalaz je pravi biser zbog činjenice što je neostećen, što je pravo čudo jer u trideset godina ronilačkih aktivnosti naše je podzemlje piratski i neovlašćeno prilično devastirano", kazao je M. Orlić. Prema njegovim riječima radi se o potonulom antičkom brodu, čiji su ostaci vjerojatno u mulju ispod amfora. Prema tipu amfora riječ je o posudama za transport tereta izrađenim u sjevernoj Africi, a prema tipologiji njihov se nastanak datira u 3. ili 4. st. naše ere.

Ministarstvo kulture formiralo je povjerenstvo za provedbu i izbor ponude za izradu zaštitne čelične mreže i nužnih građevinskih radova kojom bi se nalazište zaštitilo, ali i otvorilo za ronilački turizam. Ovo bi bilo četvrto nalazište fizički potpuno zaštićeno, a koje bismo kao ekskluzivnu ronilačku atrakciju mogli iskoristiti u turizmu.

D. Jendrić, *Večernji list*, 21. rujna 1999. (HIC)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

KORAČNICA JELAČIĆU U ČAST

Na današnji dan, 16. rujna, pred 150 godina praisveo je u Beču Johann Strauss otac (1804. - 1849.) svoj "Jelačić - marš" op. 244. Ove godine glazbeni svijet obilježuje i 150 godina od njegove smrti. Godine 1848., 24. veljače, izbila je u Parizu revolucija, a zatim 13. ožujka u Beču, 15. ožujka u Mađarskoj i dva dana kasnije u Lombardiji. U Beču je svrgnut s vlasti državni kancelar knez Metternich i on bježi u London. Tada je došlo vrijeme marševa i velikih vojnih formacija. Da se prilagodi novim okolnostima Strauss otac je, kao kapelnik 1. građanske regimente, počeo skladati revolucionarne koračnice i time je stao na stranu revolucionara. Ali 31. kolovoza 1848. izveo je svoj čuveni "Radecki - marš", "marš marševa", koji je posvetio velikom vojskovođi feldmaršalu Radeckome, za njegove pobjede s austrijskim trupama u Lombardiji.

Na početku revolucije služio je Josip barun Jelačić od Bužima (1801. - 1859.) kao pukovnik kod 1. banske graničarske pukovnije u Glini. Samo 10 dana nakon početka revolucije, 23. ožujka, imenovao ga je car Ferdinand hrvatskim banom, te istovremeno generalmajorom i tajnim savjetnikom. Već 15 dana iza toga unaprijeđen je u čin feldmaršallojtnanta. Nakon tih zbivanja vladao je u narodu uzvišeni patriotizam. Jelačić je prekinuo višestoljetne političke veze s Mađarskom, zahtijevajući veću slobodu za hrvatski narod, uvađanje hrvatskog jezika u javni život i pripojenje kraljevine Dalmacije Hrvatskoj. Sada su Mađari počeli gomilati trupe na hrvatskoj granici i kod Čakovca. Kada su pomirbeni pregovori u Beču završeni bez povoljnih rezultata, započele su pripreme za rat. U rujnu 1848. godine prešao je Jelačić s hrvatskom vojskom od 51.117 ljudi Dravu kod Varaždina. U Beču je ponovno 6. listopada izbila revolucija, zato Jelačić mijenja svoj ratni plan i maršira prema Beču.

U međuvremenu su reakcionarni krugovi na bečkom dvoru Jelačića podvrgli feldmaršalu knezu Windischgraetzu, pošto je bio imenovan glavnim zapovjednikom svih trupa s ove strane Isonca. Tek 20. listopada dolazi Windischgraetz iz Praga, gdje je krvavo ugušio revoluciju. Mađarska vojska je 30. listopada došla pod Schwechat, da pomogne revolucionarima u Beču, ali je bila još isti dan od Jelačića poražena i natjerana u bijeg. Bez Jelačićeve obrane ne bi bilo moguće Beč osloboditi od revolucije. Zato je tek 31. listopada bilo moguće osvojiti centar grada. Za vrijeme narednog mađarskog rata imenovan je Jelačić topničkim generalom i vrhovnim zapovjednikom u južnoj Mađarskoj. Tijekom rata bio je od cara odlikovan zapovjedničkim križem Marije Terezije ordena, velikim križem Leopold ordena, a poslije rata proglašen je počasnim građaninom Beča, Pešte, Bratislave i Šoprona. Godine 1848. načinjene su u čast Jelačića dvije austrijske medalje, a u Pragu 1849. i 1854. još dvije.

Strauss je krenuo 8. ožujka 1849. sa svojim putnim orkestrom na veliku turneju po Njemačkoj i Engleskoj, koja je bila vrlo uspješna. Ali u njemačkim gradovima bili su revolucionari prema njemu i vrlo neprijateljski raspoloženi zbog njegove privrženosti bečkom dvoru. Povrativši se izmoren i iznemogao iz Londona, nastupio je 15. srpnja u Beču. Po završetku rata u Mađarskoj bili su pozvani veliki austrijski vojskovođe Jelačić i Radecki na proslave i čašćenja u Beč, gdje su 13. rujna 1849. dočekani s neopisivim oduševljenjem. Jelačić je slovio kao narodni heroj, jer je ostao vrhovni zapovjednik do kraja rata, a feldmaršali Windischgraetz i Welden bili su smijenjeni s dužnosti radi neuspjeha u mađarskom ratu. Tada je Jelačić bio na vrhuncu slave i popularnosti.

U nedjelju 16. rujna priredio je Strauss u Unger casinu u Beču "Veliku popodnevnu glazbenu zabavu". S osobitom ljubavlju nastupao je u tom lokalnu. Tu je svirao i Josef Lanner, a nakon oca i njegov sin Johann. Na toj zabavi praisveo je Strauss, sa svojim glasovitim orkestrom, svoju živahnu, kovitlajuću, paradnu koračnicu "Jelašić - marš" op. 244, jedan dan nakon proglašenja Jelačića počasnim građaninom Beča. To je jedna od njegovih najuspjelijih koračnica i njegovo zadnje cjelovito djelo. To djelo skladao je Strauss u čast tom velikom hrvatskom vojskovođi za njegove pobjede u doba revolucije i mađarske vojne. Samo dvije koračnice posvetio je velikim ličnostima, Radeckom i Jelačiću. Bečki općinski savjet priredio je 22. rujna 1849. u velikoj redutnoj dvorani veliki banket u čast feldmaršala Radeckog. Pozvani su bili, svi ministri, generali i visoko plemstvo. Među njima bio je i Jelačić. Novine su otisnule dvije pjesme u njegovu čast i pisale da je on održao najsajjniji govor. Vjerojatno je Strauss napisao "Jelačić - marš" da ga može izvesti na tom banketu u Jelačićevu čast. Novine "Wiener Telegraf" pisale su: "Carski i kraljevski dvorski direktor glazbe, gospodin Johann Strauss upravljati će naizmjenice s jednom vojnom kapelom i stolnom glazbom". Ali on nije došao na taj banket, jer je ležao u krevetu na smrt bolestan i umro je od šarlaha 25. rujna, devet dana nakon praisvedbe "Jelačić - marša".

Prvo izdanje koračnice izašlo je poslije smrti Straussa u studenom 1850. godine. Prije te koračnice tiskana su dva Jelačić - marša, od austrijske skladateljice Konstance Geiger i od Karla barona Prandau. U svemu, Jelačiću je bilo posvećeno osam koračnica i jedan valcer. Po tome možemo danas razumjeti veličinu njegove glasovitosti i popularnosti. Za nas Hrvate, ta koračnica glasovitog "kralja valcera" od velikog je glazbeno - kulturnog značenja, jer je to jedna od skladbi, koja nas povezuje sa glazbenom tradicijom Beča i Evrope, pošto je Strauss u triju te koračnice upotrijebio budnicu glasovitog hrvatskog pjesnika i skladatelja melodija Ferde Rusana "Brod nek čuti udarca" (nastala 1845.). Melodiju te Rusanove političke borbene pjesme obradio je Vatroslav Lisinski za muški pjevački kvartet uz glasovir, te ga prvi puta izvodi 21. veljače 1845. na koncertu u dvorani zagrebačke streljane i morao je biti opetovan na opću želju.

Nastavak na str. 21

ZAGREB (Croatie)

Spomenik bana Jelačića
Monument du ban Jelačić

GOSPODARSTVO

BELUPO U PETAK OTVARA NOVU TVORNICU LIJEKOVA

KOPRIVNICA, 22. rujna - Koprivnička farmaceutska tvrtka Belupo, iz sastava prehrambene industrije Podravka, u petak će otvoriti svoju novu tvornicu lijekova, vrijednu 72 milijuna DEM. Novi Belupov farmaceutski kompleks sastoji se od proizvodnog pogona za proizvodnju krutih lijekova s pripadajućim skladištem i logistikom (distribucijski centar), pilot - pogona (10 posto proizvodnih kapaciteta) te laboratorija za razvoj novih formulacija i osiguranja kvalitete. Otvaranjem nove tvornice posloводство tvrtke želi da Belupo postane jedan od značajnijih proizvođača generičkih lijekova na tržištima srednje i istočne Europe te poboljša konkurentnost proizvoda, poglavito u pogledu usuglašenosti sa svjetskim standardima farmaceutske industrije "dobre proizvođačke prakse". Belupov poslovni program farmaceutike po ostvarenom prihodu od prodaje drugi je po važnosti grupe Podravka, kažu u Belupu. Lani je u skupini lijekova Belupo ostvario 18 posto ukupne prodaje u grupi Podravka, od čega je 89 posto ostvareno na domaćem tržištu. U procesu restrukturiranja koncerna lijekovi su utvrđeni kao strateška skupina proizvodnog portfelja Podravke. Izvoz Belupa u prošloj je godini porastao dva posto, a uzrok relativno malog povećanja izvoza u tvrtki objašnjavaju ponajprije problemima u gospodarstvu sredinom prošle godine, teškom gospodarskom situacijom u Makedoniji, padom cijena u Sloveniji i eliminacijom nekih tvrtkinih preparata s liste slovenskoga fonda zdravstva. Najveće je tvrtkino izvozno tržište prošle godine bila Slovenija, a s izvozom se krenulo i na tržišta Letonije, Gruzije i Azerbajdzana. (Hina, Vjesnik, 23. rujna 1999.)

VIROVITIČKA ŠEĆERANA SPAJA SE S OSJEČKOM I ŽUPANJSKOM

ZAGREB - Većinski vlasnik virovitičke Tvornice šećera, nizozemska tvrtka Cosun pozdravila je ideju spajanja hrvatskih šećerana i na jučerašnjem je sastanku predsjednika Uprave IPK Osijek mr. Josipa Pavića sa zamjenikom direktora Cosuna Van den Padtom i direktorom virovitičke šećerane Ilijom Blaževićem dogovoreno je da će procesu spajanja osječke i županjske šećerane pridružiti i virovitička. Predstavnici Cosuna naglasili su kako su oni tu ideju iznijeli i prije svoga ulaska u Hrvatsku jer jedino u zajedničkom nastupu triju šećerana vide rješenje nagomilanih problema hrvatske industrije šećera. Na jučerašnjem sastanku nije dogovoren konkretan model ulaska virovitičke tvornice u zajednički sustav, ali je najavljeno da bi on mogao biti dogovoren već 11. listopada za kada je zakazan novi susret predstavnika IPK i Consuna u Virovitici. Obje su se strane složile da bi prvi korak najavljene suradnje trebao biti zajednički nastup u prodaji ovogodišnje proizvodnje šećera. (Glas Slavonije, 23.09.)

TONU I POSLJEDNJI OSTACI CROATIE LINE

RIJEKA - Na očigled riječke, ali i svekolike hrvatske javnosti, flota "Croatije Linea" nekad i u svjetskim okvirima respektabilnog brodarka svakim danom sve više "tone". Tako je za 30. rujna najavljena javna dražba za brod "Slavonija" koji se nalazi u Singapuru i pod hipotekom je njemačkih bankara odnosno Hamburgische Landesbanka. Riječ je o višenamjenskom brodu nosivosti 25.200 tona izgrađenom 1990. godine u pulskom "Uljaniku", no

ne i jedinom brodu "Croatije Linea" koji će u Singapuru biti prodan na dražbi. Početkom rujna u ovoj se luci također očekuje i dražba broda "Velebit", a za 30. rujna dogovorena je još jedna dražba, no u Hong Kongu. Ovog put riječ je o brodu "Zagreb express" nad kojim također postoji hipoteka njemačkih bankara kao i na ova dva prethodna.

Premda se na probleme "Cratije Linea" u javnosti dosad dosta ukazivalo, i apeli na nadležne institucije često upućivali, jasnog signala koji bi dolazio s najviših državnih institucija, i koji bi ukazivao na posljednju slamku spasa za ovog brodarka nema. Trenutačno se na popisu "Croatije Linea" nalazi petnaest brodova, no tri naest ih je zaustavljeno u domaćim i svjetskim lukama, a plove još samo "Jolly argento" i "Lika". No, kako postoje nagovještaji njemačkog bankara da će "Jolly argento" ploviti samo do konca ove godine, može se dogoditi da "Croatia Line" u novo tisucljeće uplovi samo s jednim brodom, no sudeći po sadašnjem "kopnenju" flote i to može postati upitno. Osim neizvjesnosti oko daljnje sudbine preostalih brodova u njegovoj floti, neizvjesna je i isplata zaostalih plaća pomorcima, koji još uvijek nisu dočekali obećan Vladin novac iz državnog proračuna za razdoblje od travnja do lipnja, a da se ne govori o razdoblju nakon toga, budući da za nje-ga još nisu definirani financijski izvori. (Slobodna Dalmacija, 22.09.99)

TELEKOM TRAŽI ULAZ U KASNO NADMETANJE U HRVATSKOJ

The Financial Times (London) 27.9.99, Deutsche Telekom traži ponovni ulaz u nadmetanje kako bi postao strateški partner u Hrvatskom Telekomu, kojega posjeduje država, iako nije uspio ući u nadmetanje do roka prošloga četvrtka. Uprava njemačke grupe je dobila potporu nadzornog odbora u petak, kako bi poduzela novi pristup prema hrvatskoj Vladi, te je u Zagreb poslano pismo koje ukazuje na njenu spremnost da nastavi pregovore. Njemačka inicijativa prijeti da će uništiti 611 mil \$ vrijednu ponudu Telia/Telenor konzorcija, švedsko-norveške telekomске grupacije, što je bila jedina ponuda prijavljena prošloga tjedna, kojom bi stekla 35% dionica Hrvatskih Telekomunikacija. Prodaja strateškoga udjela u telekomunikacijama je temelj zakašnjelog privatizacijskog programa hrvatske Vlade. Hrvatske vlasti su zbunjene razočaravajućim ishodom ponude Telekomunikacija, gdje su dobili samo jednu ponudu i to po cijeni daleko nižoj od očekivane. Vlada, nalazeći se pred parlamentarnim izborima krajem godine, ne može si priuštiti da prodaje jeftino, ali očekivani dohoci iz prodaje Telekomunikacija su hitno potrebni za zakrpu državnog budžeta. Hrvatska Vlada mora sutra održati hitan sastanak kabineta kako bi razmotrila ponudu Telia/Telenora. Vlada je pokušala nagovoriti nordijski konzorcij da povisi svoju ponudu i silno želi uvesti element natjecanja u ponudu. Iznenađujući ponovni ulazak Deutsche Telekomu bi mogao pružiti tu mogućnost, ali u isto vrijeme Vlada se sreće s rizikom da se Telia/Telenor povuče iz daljnjeg natjecanja. (HINA)

Sindikati traži da Vlada odbaci ponudu od 611 milijuna dolara za 35% HT-a

(Hina) Hrvatski sindikat telekomunikacija zatražio je danas da Vlada odbaci ponudu konzorcija Telia/Telenor od 611 milijuna dolara za 35 % dionica Hrvatskih Telekomunikacija, jer je ponuđeni iznos prenizak, pogotovo jer je isti ponuđač procijenio vrijednost HT-a na više od tri milijarde dolara. Sindikat u priopćenju traži raspisivanje natječaja za nove ponude uz uvjet da se cijeli postupak prodaje obavi nakon parlamentarnih izbora kada oslabi politički pritisak na Hrvatsku. Sindikat drži da se 35% dionica HT-a ne smije prodati izpod 800 milijuna dolara.

NAKON NATO - OVA "ČIŠĆENJA", U JADRANU OSTALO JOŠ 107 BOMBA: JESU LI MEĐU NJIMA I ONE S OPASNIM URANOM?

RIM, - Akcija vađenja bomba iz Jadranskog mora završena je - obznaniло je u ponedjeljak talijansko ministarstvo poljoprivrede. Njegov krizni stožer, u kojemu su bili i predstavnici ministarstava obrane, prijevoza, odnosno okoliša, iznio je da je iz Jadranskog mora izvučena i uništena 131 bomba. U dokumentu, koji je obznanjen putem novinskih agencija, piše da "postignuti rezultati omogućuju da se tvrdi, s utemeljenom sigurnošću, da za ribare nema osobitih opasnosti". Ipak, u Jadranskom moru ostaju dva talijanska minolovca radi daljnjih istraživanja, kako bi se izbjeglo naknadno slučajno nalaženje bomba zakopanih u dnu - kaže se u dokumentu.

Prevedeno na svakodnevni jezik- što je nađeno, nađeno je, a za ostalo se pretpostavlja da se zakopalo u dno, pa neće biti škodljivo ribarima. A ostala je - pokazuje aritmetika - gotovo polovica raznovrsnih bomba koje su NATO - ovi zrakoplovi na povratku s akcija na Kosovu jednostavno odbacili u Jadransko more. Naime, po prethodno objavljenim podacima, zrakoplovi su odbacili 136 bomba u sjeverni Jadran, a 102 u srednji i južni. Ako su te brojke točne, znači da je još 107 bomba ostalo negdje na dnu zajedničkog mora i da ih NATO više neće tražiti!

Svrha takve polovične obznane (bez konferencije za novinare, gdje bi se mogla postaviti neizgovorna pitanja) čini se očito "ohrabriti ribare da ponovno oru mrežama jadransko dno. Jer, skandala ne bi ni bilo i bombe bi se i dalje odbacivale u Jadran, da u svibnju nije ribarica Profeta iz Chioggie izvukla u mreži i mnoštvo žutih kaseta ("zvončica") iz neke kasetne protupješačke bombe koja se (suprotno tvrdnjama proizvođača) otvorila i bez eksplozije. Zvončice je mogao samo naknadno opisati Profetin zapovjednik Gimmi Zennaro, dok su ga ranjenoga u bolnici u Mestreu ispitivali policajci. Oni su mogli samo vjerovati njegovim riječima, jer je eksplozija praktički uništila tragove onoga što je izvučeno s morskoga dna. Zajedno sa Zennarom tada su ranjeni Vanni Bellemo te Gino Ballarin (koji je dva dana bio smrtno ugrožen ozljedama). Poslije još dva takva nalaza, ribari iz Chioggie su prestali izlaziti na more, tražeći od vlade odštetu. Tek tada je, zajedno za "zvončicama", na vidjelo isplivao podatak o bombama. Vjerojatno je i zato i sada zadaća obznaniivanja povjerena talijanskomu ministarstvu poljoprivrede. I zato su podaci bili tako šturi.

U podatke se može sumnjati, jer je NATO samo postupno priznao koliko je bomba odbačeno u Jadran. Na konferenciji za novinare nedugo poslije eksplozije na Profeti rečeno je da su odbačene četiri bombe. Talijanski ministar obrane Carlo Scognamiglio Pasini objavio je 2. lipnja podatke koje mu je poslao NATO po kojima su zrakoplovi te alijanse na povratku s akcijom nad Jugoslavijom (odnosno Bosnom) odbacili u Jadransko more 161 bombu. Od toga, iznio je Scognamiglio, 17 u plitko more sjevernoga Jadrana (do 50 metara dubine), a 144 u bitno dublje more srednjega i južnog Jadrana. Nakon toga se onih 17 raskvasalo u 136, a 144 su svele na 102. Sav taj brojčani rashomon navodi na zaključak "ili je NATO namjerno davao lažne podatke ili, možda još gore, ni njegovo zapovjedništvo ne zna gdje su bombe završile". Stoga je otvoreno pitanje je li u Jadranu zaista ostalo "samo" 107 nepronadenih bomba - ili ih je ipak više, i koliko?

Još je otvorenije pitanje kakve su bombe ostale na dnu mora i koliko su opasne? NATO se pazio da ne obznani ikakav podatak o vrstama bomba odbačenih u međunarodne vode između Italije i Hrvatske. Neistinitima su se pokazali i neki koje je iznio (primjerice tvrdnja da su kasetne bombe bezopasne ako nisu eksplodirale). Ne zna se, primjerice, koliko je u Jadran odbačeno protuoklopnih bombi s osiromašenim uranom, koje su pogubne za tenkove - ali i za žive organizme izložene zračenju. Hoće li i na stolove s obiju jadranskih strana prispjeti školjke ili ribe obogaćene zračenjima, omogućivši romantičnu večeru uz blagu svjetlost iz ozračene hrane umjesto svijeće?

Za odbacivanje bomba NATO je, kako se tek naknadno doznalo, odredio četiri takve zone u Jadranskom moru i jednu u

jonskome, tj. po jednu za svaki koridor kojim se služe njegovi zrakoplovu pri preljetanju Jadranskog mora. Zone su promjera oko 10 nautičkih milja (oko 18 kilometara), u međunarodnim vodama, na pola puta od talijanske do hrvatske, odnosno albanske obale, tj. u dva slučaja bliže hrvatskoj nego talijanskoj. Iz polupodataka koji su jedva procijedeni, moglo se zaključiti da je jedna zona na pola puta između Padova ušća i Novigrada u Istri, druga između Cervije i otoka Lošinja (bliže Lošinju), treća između Ancone i Dugog otoka (bliže Dugom otoku), četvrta između Brindisija i Drača, a peta u Jonskome moru na pučini pred rtom Santa Maria di Leuca.

Prikliješten novinarskim pitanjima, tadašnji je NATO - ov glasnogovornik, njemački general Walter Jertz, tvrdio, prvo, da se svaka takva zona određuje u suglasju sa zainteresiranom zemljom, u ovom slučaju Italijom. Bilo je pritom nejasno tko to odobrava u ime Italije. Obavijest "cjelokupnoj javnosti" putem talijanskih vojnih vlasti, na koji se NATO poziva, svodila se na objašnjenje bojnika Francesca Barrontinija, glasnogovornika NATO - ova zapovjedništva u Vicenzi, objavljeno tjedan ranije, da NATO - ovi zrakoplovi odbacuju bombe "samo u rijetkim, iznimnim slučajevima", da su ovlašteni bacati ih na "predviđena i sigurna" područja međunarodnih voda, "prethodno provjerivši da nema nikoga pod njima", te da poseban uređaj sprječava otvaranje bomba, tako da ona pada zatvorena, sa svim granatama unutra, pa ne može nikoga ozlijediti.

Ta je obavijest bila očito neistinita (ili barem nepotpuna) u oba ključna detalja- onom o obavješćavanju javnosti i civilnih vlasti te o ovlaštenosti za odbacivanje predmeta u predviđena i sigurna područja međunarodnih voda. Nisu bile obaviještene ni talijanske niti hrvatske vlasti, sve dok ih glasila u vlastitim državama nisu natjerali da se raspitaju u Bruxellesu. (Vjesnik)

Papu dočekalo između 4000 i 5000 Hrvata

MARIBOR - Papu je jučer u Mariboru dočekalo između 4000 i 5000 vjernika iz Hrvatske, rekao je sinoć predstojnik Ureda za tisak Slovenske biskupske konferencije dr. Janez Gril te dodao kako je zadovoljan tako velikim odazivom hrvatskih vjernika. Većina ih je došla organiziranim prijevozom, iz Zagreba je stiglo 15 autobusa hodočasnika. Među mnoštvom vjernika lako su se mogli prepoznati po hrvatskim zastavicama u rukama. Ante Marinić iz Solina prošao je čak 500 km kako bi vidio Papu. Ponoio je i drveni križ s natpisom "Bog i Hrvati". (Več. list 20.9.99)

Služite se našim pokroviteljima:

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-0415

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

Mojim očima (i srcem)

Pred neko vrijeme bili smo u vikendici s našim unucima. Rano ujutro, kad su se djeca probudila, njihova mama, naša snaha, dala im je doručak i oni su, onako još sneni, žvakali svoj prvi obrok dana gledajući neki dječji program. I koliko god je ta slika za mene bila upravo savršena, jer moji unuci, baš kao i sva vaša djeca ili unuci, za mene su naj, naj, najbolji- nešto mi je nedostajalo - miris! Mirisa doručka nije bilo, jer moji unuci, kao i mnoga djeca ovdje jedu pravi kanadski doručak: hladno mlijeko sa nekim od raznih cereala.

U stvari svaki doručak ovdje, kad moji ili ja jedem hladno mlijeko sa cerealom, sjeća me na naše doručke, na vremena bijelih kava i kruha. Ne znam što ste vi jeli, ali kako mi je jedna od mojih poznanica rekla nakon čitanja jednog od članka "Mojim očima..." "Ti pišeš kao da si živjela samnom u kući" - mislim da smo svi slično živjeli! Svi smo mi manje-više isto jeli, istim načinom kuhali - pa Hrvati smo - tako da su nam i doručci bili vrlo slični, ako ne i isti.

I kad razmišljam o doručku, o onom velikom loncu bijele kave (koja u stvari "kavu" nikad nije ni pomirila, jer bila je od "divke") koja je upravo famozno mirisala, i taj miris mi je i danas u nosu, onda se sjetim moje tete Marije, koje već dugo nema među nama. Moja teta Marija je bila vrlo siromašna, s troje djece, i njih je trebalo nahraniti svaki dan, a hrane malo! Moja teta Marija, kao i razne druge mame i tete bila je pravi majstor za nahraniti gladnu djecu s gotovo ničim, jer, posebno nakon rata (a ja sam ratno dijete) bilo je vrlo malo. Koji puta kad sam bila tamo kod nje u Splitu, gledala sam kako hrani svojeg najmlađeg sina, Milivoja. Moj rođak Milivoj bi dobio polalitreni lonac bijele kave, prepun nadrobljenoga kruha i - jedi moj Milivoju! To je bila ogromna količina za dijete, i on se je jadan davio, ali druge hrane nije bilo, a želudac se morao napuniti da ne traži stalno, jer hrane nije bilo. Moj rođak je vrlo polagano jeo, pa je bilo stalno ono "Jedi, Milivoj, ajde sunce moje! Jedi, Milivoj, dušo moja! Vidi Milivoj pticu!" I Milivoj bi pogledao u zrak, a moja teta Marija - cap - žlicu u usta. Nisam ni ja bolje prošla, ali nisam bila gladna nakon toga i mogla sam čekati ručak.

Doručak je bio, ali i ostao za mene vrlo važan obrok (Zlobnik bi rekao da je hrana važna za mene. Pa i je, ja to priznam, zato jesam pomalo "bucika", ali ja ipak mislim da smo mi punašniji sretniji od onih mršavih, uvijek smo dobre volje). Svako jutro mi ovdje imamo raznovrsnu hranu - od jaja do plačinki, no mislim da ne uživamo u tom obroku kao onda kad je bilo tako malo, i uspomene na našu bijelu kavu (to jest divku) na čijem vrhu je plivalo malo vrhnja, ili čaj ili kakao, ili kod onih bogatijih - vruće mlijeko- još su u svakom od nas. Da vas podsjetim na one trenutke kad je mama skuhala mlijeko a bogatim slojem vrhnja na vrhu? Koliko puta je bila vriska i galama: "Ne diraj to vrhnje! Pa nisi jedina!", a u duši je vjerojatno žalila da ne može dati sve djetetu koje je trebalo to masno vrhnje! Mislim da vas ne trebam ni podsjetiti s koliko uživanja ste jeli žgance s toplim mlijekom, ili možda s malo prepečenog luka? E, to je bio doručak! Ili možda ono uživanje kad smo već imali putar za kruh (malo smo bili bogatiji), i kad ti je mama postavila na stol vrući kruh s putrom i šalicu vrućeg mlijeka, ili kakaoa - koji početak dana!

Jasno, i opet tu je pitanje "mojih očiju, kroz moje srce", jer nije uvijek sve bilo tako toplo i drago i lijepo, jer bilo je dana, kojih se svi sjećamo da smo bili i gladni i žalosni i preplašeni, jer to je život. Samo to se zaboravlja, dok ostaje u srcu onaj miris bijele kave ujutro, ili ona slika zdjele žganaca na stolu! Kad smo već pri žgancima priča mi moj muž kako mu je njegov sada već pokojni otac pričao kako su oni jeli: njih desetero braće i sestara dobili bi

zdjelu žganaca s mlijekom, ali to su morali jesti vilicom! Kad su pojeli žgance, svi bi dobili žlice da pojedu ostatak mlijeka. Ne zaboravimo - to je bilo početkom ovog stoljeća! Koliko gladnih usta, a toliko malo hrane je bilo, no da pitate danas moga pokojnog svekra, kako je bilo kad je bio mali - smješak bi se razlio na njegovom licu - jer, glad smo zaboravili, u sjećanju nam je miris žganaca i osjećaji toga vremena.

I ostavljam vas da se malo prisjetite i možda vašoj djeci jednog dana ispričate kako je nama bilo, ali ovaj puta bez onoga, "kako ova naša djeca ne cijene što imaju, ima druge gladne djece koja bi dala sve da imaju ovu šnit kruha" i slično. Recite djeci što je tada značilo imati u jutro, prije škole, vruću kavu s nadrobljenim kruhom. Meni osobno - to je bilo zadovoljstvo (iako to onda nisam znala) , koje još i danas nosim u srcu.

Valentina

Nastavak sa str. 16

bilo od nas, jer on nas je pogurao prema tome? Tata je prenio svoju ljubav prema Hrvatskoj na nas. On je stavio Hrvatsku u naše srce.

L. : I ne samo to: mi smo od tate naučile ljubav za Hrvatsku kroz glazbu i kulturu, ne kroz politiku. Ono što smo mislile o politici, to smo naučile same, to tata nije trebao govoriti. Tata je uvijek govorio: "Ovo je za vas od mene, jer Hrvatska je i Vaša zemlja, i Vaša glazba, hajde svirajmo!". Kad smo bile male, počela sam balet, stalno me je ohrabrivao i bio ponosan na mene i na sestru. Nije nikad rekao "Ništa od toga!", uvijek je vjerovao u nas. Eto, zato smo tati najviše od svih zahvalni. Da nije bilo njega, tko zna što bi bilo.

Na kraju ovog vrlo ugodnog razgovora, sjetila sam se jedne diskusije o tome koliko smo napravili i kako smo zadovoljni svojim rezultatima. Mlade sestre Brkić i njihova plesna grupa InMotion ima svakako blistavu budućnost, koja se vidi u sjajnim očima obje mlade umjetnice - njihove oči kao da sanjaju o budućim uspjesima, budućim turnejama, i nekako nakon razgovora s njima, sigurna sam da je naša budućnost u dobrim rukama, a sve to zahvaljujući jednom tati, našem prijatelju gosp. Ivi Brkiću, koji nije žalio truda, i ulio je bezgraničnu ljubav prema plesu i prema Hrvatskoj u srca svoje djece. Razgovor s mladim sestrama Brkić bio je izvanredno ugodan, interesantan i, nadam se, nije bio posljednji, jer o sestrama Brkić i njihovoj plesnoj grupi InMotion još ćemo mnogo dobroga čuti.

Valentina

U žetvi, Slavonija ...

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

Razgovor s mladim umjetnicama, sestrama Brkić

Pred par tjedana imala sam sreću susresti mlade umjetnice, sestre Brkić, djevojke koje su ovog ljeta билu u posjeti Hrvatskoj i prikazale umjetnost modernog plesa grupe InMotion većim kulturnim centrima na Jadranu. Pročitala sam izrezke iz novina u kojima svaki reporter govori o umjetnosti mlade kanadske trupe, o osjećajima koje su one prenijele na gledatelje, na ljepotu njihova plesa. Mislim da bi bilo dobro kad bi vam, dragi čitatelji, predstavili Lisu i Cristinu Brkić, mlade Kanadanke koje nose Hrvatsku u srcu, a koje su u Hrvatskoj prozvali "izvršnim ambasadorima kanadskog plesa".

P. Sada, po povratku iz Hrvatske što će vam najviše ostati u sjećanju?

L.: Za mene je bilo najljepše to da smo mi plesale u Ladu - to meni uvijek biti u srcu, da smo tamo bile i pokazale njima svima što mi ovdje radimo. Pokazali smo im da mi ovdje ne plešemo sa-mo folklor, koji je isto tako lijepo i poseban, no mi smo nešto no-vo napravili - naš ples bio je novina!

C.: Za mene je poseban doživljaj bio dolazak u Dubrovnik, čak možda veći doživljaj od Hummingbird-a u Torontu. Svaki naš nastup tamo bio je tako dubok, tako emotivan, tako nezaboravan. V. Vi ste Hrvatice, po mami i tati. S Vama su putovale Kanadanke. Kako su one doživjele taj put u Hrvatsku?

L. Kad su došle u Hrvatsku nisu naprosto mogle vjerovati kako je lijepo u Hrvatskoj, kako su ljudi ugodni, otvoreni, sve je čisto, to-liko kulture oko nas. Kad smo išli iz Zagreba prema Puli, pa pre-ma Makarskoj, i dalje mislile su da je svaki grad najljepši grad koji su vidjeli do onda!

K. Htjele su govoriti hrvatski, probavale su učiti jezik, i ne samo jezik, već i pjesme. Bile su zaista jako zadovoljne, presretne s Hrvatskom.

P. Redovno idem u kazališta i skoro sam razočarana reakcijom Kanadana na umjetnike koji stvarno daju sve od sebe. Kako je vas publika primila u Hrvatskoj.

L. Jako lijepo. Kad smo bili u Puli, bili su jako sretni da smo došli tamo među njih s našim plesom, s koreografijom koja je stvorena baš za njih.

K. Razumjeli su što smo htjeli reći našim plesom.

L. Dobili smo darove, puno cvijeća, karte, slike ... ljudi su nam samo dolazili i oduševljeno nosili darove - tako smo lijepo bili dočekani. Dobili smo čak i kolač, s riječima: "Hvala što ste došli!" Imali smo mnogo gledatelja u Puli, Zagrebu, nešto manje u Makarskoj.

P. Tko je organizirao vas put i koliko dugo im je trebalo da napravite taj plan puta?

L. Naš put je organizirala Matica Hrvatska, gđa. Letica, i trebalo im je oko godinu i pol za organiziranje svega.

K. Ja sam išla u listopadu 1998 u Maticu, sreła sam tamo Silviju Leticu i Vesnu Mimicu. Razgovarale smo o ovoj turneji i one su jednostavno rekle "Jasno, bit će", i bilo je sve savršeno organizirano. Otišla sam doma, počeli smo pripremati sve za put. Oni su na drugoj strani, u Hrvatskoj, radili svoje: pripremali kazališta, hotele i sve što je nužno za ovakvu turneju. Mi smo samo platile put. Kad smo došle tamo, one su sve imali organizirano, i hranu, i prenočišta, i nastupe. Jedino mjesto gdje smo se morali pobrinuti za sebe bio je Zagreb, no to nije bio problem, jer imamo obitelj, pa su nas rado primili. Kad smo krenuli prema moru, sve je bilo organizirano. Imali smo šest nastupa: Zagreb, u malom kazalištu Lada; Pula, Rijeka, Zadar, Makarska, Dubrovnik. Skoro svake noći imali smo nastup, osim možda dva dana u Zadru, što je bilo dosta naporno. Danju smo imali organizirano razgledavanje gradova u kojima smo bili, a navečer nastupi.

P. Koja točka je bila najbolje primljena?

L. Ja bih rekla "All of these useless beauty" i "All's fair in Love and...". Ljudi su dobro prihvatili sve točke, ali posebno ovu zadnju, jer vidjeli su da je ta točka napravljena baš za njih. Mnogi od njih reagirali su suzama. Shvatili su što smo željele reći. Bilo je zaista lijepo i dirljivo.

K. Svi su razumjeli da je ta točka bila naš dar za njih, za našu

Sestre Brkić, Lisa i Kristina

Hrvatsku.

P. Da li ste zadovoljne sada nakon povratka?

L. Zadovoljne? To je mala riječ, jer tamo u Hrvatskoj bile smo primljene bolje nego ovdje, u Kanadi. Ljudi u Kanadi o nama ne znaju, ili bar nisu znali. Kad bih prije rekla da sam umjetnički direktor InMotion plesne grupe, odgovor bi bio "Pa što?". Po povratku ovamo pisali smo neka pisma za novine, "Toronto Dance Theatre", Alliance" i druge, i sada o nama znaju. Govore "O, vi ste bili u Europi? To znači Vi ste internacionalni umjetnici! Vi valjda imate nešto za pokazati!" A kad smo došle u Hrvatsku, oni su nas prepoznali i dali nam sve.

K. Rekli su nam u Hrvatskoj da smo mi umjetnički ambasadori Kanade. U Kanadi o nama nisu ni htjeli znati, no sada se situacija promijenila. Pitali smo pomoć od Kanade, no nažalost ništa nismo dobili. No, u Hrvatskoj smo bili primljeni kao izvršni ambasadori kanadskog plesa. A Kanadani nisu ni znali da smo bili tamo!

P. Koji su budući planovi?

L. Pitali su nas u Hrvatskoj da li ćemo imati možda ljetnu školu, ili "workshop", da im pomognemo u radu. No, to bi bilo iduće ljeto. Tko zna, možda će biti još jedna turneja, jer pozvani smo ponovo u Hrvatsku. Ovdje u Kanadi: idući tjedan na festivalu (intervju je napravljen u kolovožu, festival je prošao nažalost) French Festival of Independence Dance Artists.

P. Kako vaše kanadske prijateljice sada gledaju na domovinu vaših roditelja?

L. Ja mislim da su vidjele kako su Hrvati bogat narod u kulturi, i u zemlji; kako je sve tako lijepo i prekrasno u Hrvatskoj. One su vidjele kako ljudi tamo paze ono što imaju, jer ovdje u Kanadi mi imamo lijepu zemlju, ali to se ne čuva. One su u neku ruku sada postale ambasadori Hrvatske, jer su zaista uživale dok su bile tamo. One baš nose Hrvatsku u srcu.

K. Moje prijateljice su učile o kulturi Hrvatske, čak su kupile i kazetu o Ladu, i svakako žele vidjeti Lado kad dođe ovdje u posjetu. Plakale su kad su slušale Ladarke, jer one, kao profesionalne umjetnice, znaju kad je nešto dobro, oni znaju kvalitetu.

P. Na kraju, sigurna sam da ima puno ljudi kojima ste zahvalni. Kome ste, ipak, najzahvalniji?

K. Ima puno ljudi kojima smo zahvalni. Ipak, najzahvalniji smo tati. On je bio i mama i tata, kad nismo više imali mamu. Da nismo znali o Hrvatskoj, o kulturi, o povijesti, o folkloru, što bi

Nastavak na str. 17

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

Na telefon 739-015 Srbi mogu anonimno reći gdje su grobnice ubijenih Hrvata

Sotin, Poubijali su našu djecu i dok mi već osam godina tražimo njihove kosti, oni nam se danas smiju i pokazuju tri prsta. Kad ih pitamo gdje su nam djeca, kažu nam da '91. još nije prošla i da bi još Hrvata moglo nestati, a onda zovu OEES i tvrde da mi njih uznemiravamo, rekli su jučer na sastanku s vukovarskim gradonačelnikom Vladimirom Štenglom hrvatski povratnici u Sotin, predgrađe Vukovara.

Oni već mjesec dana prosvjeduju u središtu mjesta tražeći od srpskih susjeda da im kažu gdje su pokopana tijela 37 nestalih sotinskih Hrvata. Gradonačelnik Štengl nije uspio smiriti sotinske Hrvate. Za sastanka telefonom su razgovarali s predsjednikom Nacionalnog odbora za uspostavu povjerenja Vesnom Škare-Ožbolt koja je obećala već sljedeći tjedan doći u Vukovar kako bi pomogla u rješavanju problema u Sotinu. Jučer je u Sotinu proradila posebna telefonska linija. Na broj 739-015 mogu se anonimno javiti svi koji imaju neka saznanja o nestalim Hrvatima ili mjestima mogućih masovnih grobnica u Sotinu ili negdje drugdje u Podunavlju. Izjave će bilježiti automatska tajnica. Hrvatski povratnici vjeruju da će Srbi iskoristiti tu mogućnost jer se do sada govorilo kako oni, iako nešto znaju, to Hrvatima ne govore jer se boje. (Jutarnji list, 24.9.99)

ROPUŠ: ZA AFERU S UDŽBENICIMA SANKCIJE ĆE SNOSITI DOREŠIĆ I PUGELNIK

ZAGREB, Na jučerašnjoj zatvorenoj sjednici Vlade, kako doznajemo, žestoko se raspravljalo o odgovornosti ministra prosvjete B. Pugelnika i njegova zamjenika M. Dorešića za aferu s udžbenicima na početku školske godine, te o njihovoj sramnoj javnoj svađi prepucavanju preko medija.

Za trajanja sjednice glasnogovornik HDZ-a Ivica Ropuš obavijestio nas je kako se očekuje čvrst stav Vlade prema čelnicima školskog ministarstva te žurno poduzimanje mjera i postupaka protiv njih. Iako nije htio ništa prejdudicirati ni ikoga unaprijed osuditi, rekao nam je kako se zbog nebrojenih propusta i blamaže vrlo vjerojatno mogu očekivati ostavke odgovornih.

-Sva relevantna dokumentacija i izjave pojedinaca koje se mogu upotrijebiti u dokazivanju odgovornosti za aferu s udžbenicima prikupljeni su i poslani u proces. Evidentno je kako sva krivnja leži u ministarstvu prosvjete kao krovnoj Vladinoj resornoj instituciji, koja odgovornost za neuspjeh ni u kojem slučaju ne može prebacivati na nakladnike ili druge osobe koje je sama odabrala - rekao je Ropuš.

Komentirajući sukobe između prosvjetnog ministra i njegova zamjenika, Ropuš ih je nazvao katastrofom i krajnje neprijetnim bilo kojoj vladi na svijetu te dodao kako je sramotno da se dva najviša dužnosnika u resornom ministarstvu prepucavaju preko medija. Ako razmirice i postoje, smatra Ropuš, mediji nisu mjesto gdje će ih čelnici ministarstva rješavati.

_Takvo ponašanje nedopustivo je te zaslužuje i stranačke sankcije - tvrdi Ropuš. (Jutarnji list, 24. 9.99)

QUOTATION OF THE WEEK

"There are no mass graves of Albanian civilians in Kosovo, only dead terrorists. What we really have, and the Americans are trying to hide that, are mass graves of Serbs slaughtered by Albanian terrorists." -- Serbian Deputy Prime Minister Vojislav Seselj, quoted by AP on 2. September, 1999.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 43, 30. IX, 1999

ZA RAZMINIRANJE HRVATSKE DVIJE MILIJARDE DOLARA

ZAGREB, 19. rujna - Unatoč intenzivnom zalaganju na razminiranju Hrvatske, za što je zadužen Hrvatski centar za razminiranje, mine su u brojnim županijama još problem koji onemogućava normalan život. Potvrdio je to ravnatelj Centra Damir Goršeta na izlaganju o minama upriličenom povodom posjeta predstavnika UN - ova Ureda za projekte (UNOPS) Hrvatskoj, koji su na temelju Goršetina izlaganja trebali donijeti sud o pomoći u financiranju razminiranja ugroženih područja Hrvatske. Goršeta je pritom istaknuo da od 21 hrvatske županije, 14 ih je zagađeno minama, od čega pet kritično.

Kritična je situacija u Osječko - baranjskoj, Vukovarsko - srijemskoj, Sisačko - moslavačkoj, Karlovačkoj i Zadarskoj županiji. U Hrvatskoj još ima oko 6.000 četvornih kilometara miniranog područja, a na njemu je položeno oko milijun mina i minskih sredstava. Od tih milijun mina, Hrvatski centar za razminiranje ima točnu evidenciju o njihovom smještanju za oko 220.000, dok se za ostale samo nagađa gdje su položene. Najveći problem oko njihove detekcije predstavlja to što su mine postavljane nesustavno, pa za njih nema evidencija, a problem je i vrijeme, jer su mine postavljene 1991., tako da je erozija tla učinila svoje, a rijeke koje su plavile također su raznosile mine. Za razminiranje u Hrvatskoj bit će potrebno oko dvije milijarde dolara, a trajat će barem deset godina. Prema Goršetinim riječima, novac potreban za razminiranje osigurat će se djelomično iz proračuna, a djelomično putem raznih stranih donatora i međunarodne zajednice.

Pomoć međunarodne zajednice Hrvatskoj potvrdio je i ravnatelj UN-ovog Ureda za razminiranje (UNMAAP) Richard Todd, koji je u nekoliko navrata izrazio zadovoljstvo načinom na koji se Hrvatska suočava s minama. Povod Toddovom zadovoljstvu leži u činjenici što je Hrvatska sama odlučila preuzeti inicijativu oko razminiranja, a nije se prepustila čekanju da s razminiranjem započne svijet. Nadalje, valja istaknuti da iskustva koja je Hrvatska prikupila na području razminiranja svrstavaju je u sam svjetski vrh, pa je postala i jedna od prvih potpisnica Otawskog sporazuma kojim se obvezala da neće proizvoditi, prodavati ni upotrebljavati protupješačke mine, kao i da će uništiti sve zalihe takvih mina koje ima u skladištima u naredne četiri godine. Dodatno visoko mjesto Hrvatske potvrđeno je i organiziranjem Regionalne konferencije o protupješačkim minama u lipnju, na kojoj su prisustvovali predstavnici pedesetak zemalja te mnoge istaknute ličnosti, poput Cornelia Sommaruge, predsjednika Međunarodnog Crvenog križa, te predsjednice Međunarodne kampanje u borbi protiv miniranja (ICBL), Judy Foster, Nobelove laureatkinje za mir. (Vjesnik)

Zagreb u predvečerje

VIJESTI IZ TURIZMA

HRVATSKA MEDJU ZEMLJAMA GDJE SE TURISTI NE MORAJU BOJATI ZA ZDRAVLJE

Hrvatska je među nekoliko zemalja u kojima turistima tijekom boravka prijeti najmanja opasnost da se razbole. To je zaključak specijalističkog potrošačkog britanskog lista Holiday Which, donesen nakon ankete provedene nad 24.000 turista koji su provodili odmor u raznim zemljama svijeta. U toj anketi, na rang - listi od 51 zemlje, naša se država našla u društvu Belgije, Britanije i Hong Konga. To su, naime, odredišta u kojima strani posjetitelji imaju najmanje izgleda (samo 5 posto) da pokvare želudac, prehlade se ili podlegnu kakvoj drugoj boljetici. Usporedbe radi, s ljetovanja u Meksiku više od polovine gostiju vraća se kući - bolesno. "Montezumina osveta" zahvaća čak 58 posto svih posjetitelja te zemlje, od kojih su mnogi za odmor odabrali plaže u Cancunu ili Acapulcu. Meksiko je stoga neslavni rekorder u anketi britanskog lista. Odmah iza Meksika slijedi Dominikanska Republika, gdje se na odmoru razboli gotovo polovica svih gostiju (49 posto). Nakon toga dolaze Egipat (42 posto bolesnih na kraju ljetovanja), Indija, Sri Lanka i Turska, sa po 40 posto, Tunis (34 posto), Kina i Maldivi (sa po 32 posto), Kenija, gdje se razboli 28 posto turista...

Hrvatski je rezultat znatno bolji i od prosjeka u britanskoj anketi - gdje se, sa 14 posto oboljelih turista, nalazi popularna Španjolska. Općenito uzevši, u istraživanju Holiday Whicha dobro je prošla sjeverna i istočna Europa, te Sjedinjene Države i Kanada. Holiday Which upozorava čitatelje: "Najčešće oboljenja na ljetovanju uzrokuju mikroskopski organizmi u hrani i vodi - posebice u salatama, sladoledu, kockama leda, školjkama i voću koje niste sami ogulili. Kako biste umanjili opasnost, inzistirajte da vam se topla jela serviraju još kipuća, te da su hladna jela propisno rashlađena". Istraživanje je utvrdilo da je prosječan broj turista koji se razbole na odmoru u porastu - od 10 posto 1997. on se popeo na sadašnjih 12 posto. Najveći broj oboljenja - više od 50 posto - uzrokuje pokvareni želudac, a druga po raširenosti turistička boljetica jest prehlada uz kašalj. Od neke ozbiljnije bolesti razbolio se tek svaki stoti turist, a najveći broj težih oboljenja zabilježen je u Indiji.

Hrvatska ima i jedan drugi turistički adut, kojeg možda nije dovoljno svjesna - da je u njoj razmjerno malo kriminala. Turist možda mora paziti na džepove u nekom javnom prometalu, ali se ne mora bojati da će mu netko nasred ceste strgnuti torbu s ramena, ili ga orobiti u nekom mračnom zakutku. Ulice naših ljetovališta sigurne su i u kasnim noćnim satima. I tu bi činjenicu valjalo iskoristiti što se bolje može, zajedno s nalazima najnovijeg broja časopisa Holiday Which o Hrvatskoj kao zdravom odredištu. U borbi da nekako vratimo strane turiste, možda, dakle, valja početi smišljati slogan o Hrvatskoj kao sigurnom i - zdravom odredištu.

Jasna Žanic Nardini, *Vjesnik*, 08. rujna 1999., str. 1. (HIC)

OBNOVA PALACE ĐORĐIĆ

DUBROVNIK - Početkom rujna nastavit će se 3,5 milijuna DEM vrijedna obnova renesansne palace Đorđić na Pilama. Riječ je o glavnoj poslovnoj zgradi "Atlasa" koja je trebala biti dovršena do početka ove turističke sezone, ali radovi su se produljili te se završetak očekuje početkom sezone 2000-te. Tako će "Atlas" dobiti više poslovnih prostora koje planira iznajmljivati i dvije kongresne dvorane sa 150 i 120 mjesta.

L. L.J., *Dubrovački list*, 31. kolovoza, 1999., str. 32. (HIC)

"ATLAS" VODI TURISTE U BUDVU

DUBROVNIK - Od sutra najveća hrvatska putnička agencija "Atlas" svoje goste počinje voditi u Crnu Goru. Cijena jednodnevnog izleta je 185 kuna po osobi, a to obuhvaća obilazak Kotora, Cetinja, otočica Svetog Stefana i Budve. Izleti će se priređivati jednom tjedno, a bude li većeg zanimanja, i češće. Za prvi izlet rezerviran je jedan autobus turista, kaže nam direktor Atlasovih filijala za južni Jadran Robert Mioč. Uglavnom su to belgijski gosti koji ljetuju u dubrovačkim hotelima. Očekujemo dolazak i nekoliko grupa gostiju iz Francuske i Česke, pa nije isključeno da će i oni biti zainteresirani. To je samo nastavak naše planirane poslovne politike, dodaje Mioč. Još u travnju mi smo planirali te izlete, ali zbog kosovskog rata sve je odgođeno, pa se počinje ostvarivati tek sada. Te izlete Atlas je organizirao s putničkom agencijom Adrianom Express iz Budve koja, kako je najavljeno, već iduće godine namjerava organizirati izlete gostiju iz Crne Gore na Dubrovačko primorje.

K. O., *Večernji list*, 01. rujna 1999., str. 60. (HIC)

DO GOSTIJU PREKO INTERNETA

SENJ - U senjskom poduzeću "Moko Tours" predstavljen je novi Internet projekt, koji je proljetos na sajmu inovacija u promidžbi u Pittsburghu, osvojio prvo mjesto. Riječ je o CROLU ili u prijevodu "Hrvatskom putu rezervacija posredstvom Interneta". Ovaj je hrvatski turoperator sa sjedištem u Zagrebu i Češkoj osnovan prvenstveno kao specijalist za privatni smještaj. Na osam jezika on posreduje u prodaji hrvatskih hotelskih i privatnih smještajnih kapaciteta svih naših turističkih destinacija. CROL ima razvijenu mrežu mobilnih agenata što operiraju cijelim Jadranom i srednjom Europom i ugovaraju članstvo u mreži prodajući kapacitete na tržištu srednje Europe. Za županiju Ličko-senjsku tvrtka "Moko Tours" ima ekskluzivno pravo prezentacije turističke ponude, a posredstvom Interneta sve se daje u tri dimenzije, pa ostaje dojam kao da ste pred TV - ekranom. Senj je posredstvom CROL-a prvi obrađen u Hrvatskoj te djelomično Dubrovnik i Brela. Prema riječima Aleksandra Opsenice, koji je u Senju predstavio funkcioniranje i mogućnosti CROL-a on će se sada ponudom širiti na Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju. I Ministarstvo turizma sprema se ulagati u CROL očekujući takvom promidžbom iduće sezone bolje turističke rezultate. Naime, svi turistički subjekti koji svoje smještajne kapacitete nude tim projektom bit će povezani s više od 500 putničkih agencija na najeminentnijim tržištima srednje Europe kao što su Slovenija, Italija, Austrija, Njemačka, Češka, Slovačka, Mađarska i Hrvatska. S tendencijom dinamičnog umrežavanja novih prodajnih agenata u idućoj se godini računa na suradnju oko 2.000 putničkih agencija u Hrvatskoj i inozemstvu.

A. Atanasić, *Novi list*, 08. rujna 1999., str. 19. (HIC)

Croatian Community Services je dobrotvorna, informativna i neprofitna organizacija koja pruža usluge i informacije pučanstvu Mississauga i okolice. Mi nastojimo pružiti informacije u svezi ostvarivanja mirovine i socijalne zaštite, stanovanja, zapošljavanja, imigracije i drugih pitanja. Pomažemo prilikom ispunjavanja različitih formulara koje možete podići u našem uredu (kao napr. Privredni formular za strane mirovine).

Također, kod nas možete koristiti i kompjutor i uz odgovarajući materijal svladati osnove Windows 95. Posjetite naše stranice na <http://members.xoom.com/croatian>

Za daljnje informacije nazovite nas na tel. (905) 270-7887.

POVJESNIČAR DOKOZA U ITALIJI OTKRIO NAJSTARIJI HRVATSKI GRB

ZADAR - Kada je povjesničar mr. Serdo Dokoza zaposlenik Državnog arhiva u Zadru, s grupom arhivista iz cijele Europe nedavno boravio na studijskom putovanju po Italiji, nije ni slutio da će doći do senzacionalnog otkrića - najstarijeg hrvatskog grba usred Italije, u okolici Udina. Naime, kako je ispričao mr. Dokoza, jedno od odredišta njihova putovanja bila je okolica Udina, gdje je od davnina doseljena plemićka obitelj Darcano, koja posjeduje veliko imanje sa srednjovjekovnim zamkom u sredini. Svakako je najvažniji podatak da se ta plemićka obitelj doselila iz Hrvatske, prema obiteljskoj predaji iz Varaždina, i to u 11. stoljeću.

- Prijašnji naziv obitelji bio je Sigisberg. Točan se datum njihova doseljenja ne zna, no sačuvan je dokument iz druge generacije doseljene u Italiju, s kraja 11. stoljeća, u kojem se kaže da se dva brata iz navedene obitelji, nezadovoljna svojim životom u novoj postojbini, žele vratiti u Hrvatsku.

GRBOVI IZ SREDNJEG VIJEKA

Jesu li se vratili nije nam poznato, no sama obitelj nastavila je život na području oko Udina i odigrala vrlo značajnu ulogu u povijesti toga kraja - objasnio je mr. Dokoza. Kao senzacionalnu navodi činjenicu da ta obitelj još od srednjeg vijeka usred Italije kao obiteljsko grbovlje koristi hrvatsku šahovnicu i slavonski grb sa tri kune.

- Kao najstariji sačuvan primjerak seže u početak 13. stoljeća, točnije 1205. godine, kada je jedan član te obitelji postavljen za biskupa u gradu Pasau, što je vidljivo i na fotografiji dokumenta. Na njoj je s lijeve strane biskupa izvješena šahovnica, a s desne grb sa tri kune. Prema tome, ovaj dokument, koji se čuva u vrlo vrijednom i starom obiteljskom arhivu, prikazuje najstarije sačuvane primjerke hrvatskog i slavonskog grba. Do sada najstarija sačuvana šahovnica u obliku grba nalazi se u grbu senjske plemićke obitelji Petrović iz 1491. godine, a najstariji sačuvani hrvatski državni grb je iz 1527. godine. Dakle, 200 odnosno 300 godina mlađi od novootkrivenog - istaknuo je dr. Dokoza.

Današnje ime plemićke obitelji Darcano nastalo je raznim lingvističkim promjenama od talijanskog Trecani (u prijevodu tri psa, koji se nalaze na obiteljskom grbu). Na fotografiji piše Tricani, kao međuvarijanta imena Darcano i Trecano.

PSI ILI KUNE U GRBU

- Budući da sam za svojeg prvog boravka u njihovu dvorcu vidio grb, tvrdim da je on do u tančine identičan slavonskom povijesnom grbu, koji sadrži tri kune i da u stiliziranim prikazima triju životinja na grbu nije moguće razabrati je li riječ o psima ili kunama. Objašnjenje posljednjeg izdanka te obitelji, kneza Maurizija Gratonija Darcana, da se na njegovom obiteljskom grbu nalaze tri psa, dok se na slavonskom nalaze tri kune, može se jednostavno pobiti: kako je obitelj stigla iz Slavonije, bez sumnje joj je, uz šahovnicu, bio poznat stari slavonski grb sa tri kune. A, budući da je Talijanima kuna nepoznata, najbliže objašnjenje bilo im je *trecani*, tj. tri psa - zaključio je Dokoza.

Minja Gugić, *Jutarnji list*, 09. rujna 1999., str. 4. (HIC)

DJECA SAMO RIJETKI UKRAS

SUSAK - U posljednja četiri desetljeća na Susku je sve manje mladih. Od početka šezdesetih godina, od vremena masovnog susačkog egzodusa u Ameriku, broj djece na Susku stalno pada. U vrijeme jesenskih, zimskih i proljetnih dana na Susku je djece najmanje. Dvanaestak susačkih osnovnoškolaca

(uključujući povremene dolaske nekoliko srednjoškolaca i studenata koju školsku godinu provode u Malom Lošinj, Zadru i Rijeci), te desetak predškolaca - sav je susački mladi naraštaj.

Ljeti, od lipnja do kolovoza, Susak se pretvara u pravi dječji raj. Na tom pješčanom otoku dnevno se nađe i po pet stotina djece. Jedan dio te mnogobrojne dječje "kolonije" čine mladi izletnici iz Malog Lošinja, zatim djeca američkih iseljenika i djeca vlasnika kuća za odmor. Poseban kolorit daju mladi susački "Merikani" koji govore nekom čudnom mješavinom engleskog, talijanskog i hrvatskog jezika s odlikama posebnog susačkog dijalekta. Krajem kolovoza i početkom rujna na susačkim ulicama zatihne dječja graja. Poput ptica selica djeca "odlete" u svoja stalna boravišta - jer ih zove škola ili moraju poći s roditeljima. Hoće li Suskom ponovo trčati susačka djeca kao nekada? Kako sada stvari stoje, proći će još mnogo godina iduće stoljeća a da se ni malo neće izmijeniti susačka demografska slika u kojoj su djeca samo rijetki ukras. Naime, većina stalnog susačkog stanovništva starija je od 60 godina, a novih radnih mjesta za mlade na Susku nema na vidiku.

B. Ostojić, *Glas Istre*, 26. kolovoza 1999., str. 9. (HIC)

KELTI "IZRANJAJU" IZ ORANICA

ZVONIMIROVO - Drugog dana ovogodišnjih arheoloških istraživanja na ranosrednjovjekovnom groblju Zvonimirovo - "Veliko polje" članovi ekipe Instituta za arheologiju iz Zagreba predvođeni ravnateljem prof. dr. Željkom Tomičićem otkrili su vrlo vrijedan nalaz.

- Na osamdesetak centimetara dubine pronašli smo grob koji pripada Keltu, a na temelju dosadašnjih istraživanja možemo zaključiti da se radi o naseobinskom ratničkom groblju koje pripada, najvjerojatnije, plemenskom savezu Tauriska koji su ovdje, uz Dravu, imali krajnju istočnu granicu prema drugom savezu plemena Kordiska. U grobu ratnika pronašli smo dugi dvosječni mač u koricama, dugo željezno koplje, škare za striženje ovaca, dijelove od pojasa za nošenje mača, željezne sponne, srednje dijelove od štita, kosti pokojnika, veliku posudu (urnu) izrađenu na brzorotirajućem kolu, te kosti vjerojatno od spaljene čeljusti mladoga vepra, koji je bio keltska sveta životinja - rekao je prof. dr. Tomičić. Istraživanja na ovom prvorazrednom lokalitetu potrajat će dva tjedna, a nastaviti će se u proljeće iduće godine.

D. Šantoši, *Večernji list*, 26. 08. 1999., str. 31. (HIC)

Naša vrijedna djelatnica u Generalturistu, našem pokrovitelju, gđa. Ružica Baus.